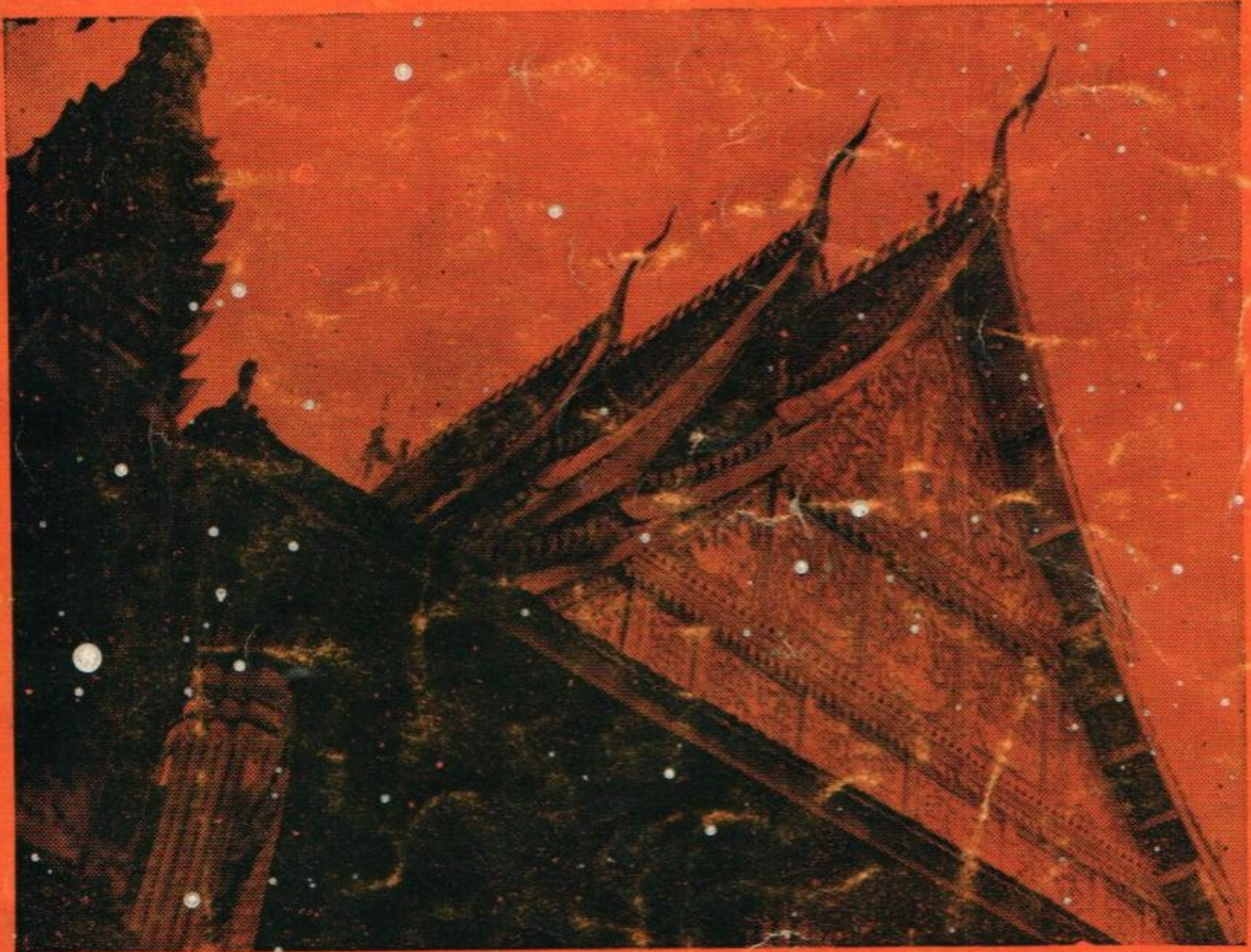

ຄວາມທວາຍບູຮານ

ຈ. ອິມທຸພິລາສ ຜູ້ຮິບໂຮມ

250 ກີບ

ຄວາມເຫັນຂອງຜູ້ຈັດພິມ

ກ່ອນຈະໄດ້ເປັນປັນຍາເຫລັ້ມ ແຮກທໍາອິດນັ້ນທາງໜັງສື
ພິມໃຜ່ໜາມສະບັບສັງຄົມວິຈານ ໄດ້ຮັບຄວາມເອື້ອເຮື້ອຈາກ ມະຫາ
ຈັມທ໌ ອິນທຸພິລາສ ຊອກຄົ້ນຮິບໂຮມເອົາຄວາມຫວາຍທີ່ສາມາດ
ຊອກໄດ້ ມາລົງພິມຕິດຕໍ່ກັນມາແລ້ວຫລາຍສະບັບ ຕັ້ງແຕ່ໃນປີ ໑໙໗໔
ແລະຢຸດພັກຂາດຕອນໄປແດ່ແລ້ວຈຶ່ງມາຄົ້ນໄດ້ຕໍ່ມອີກ ເມື່ອກາງ ໑ ປີ
໑໙໗໓ (ໃນໃຜ່ໜາມຮາຍເດືອນ)

ເມື່ອຈາກມີຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ວັດທະນະທັມອັນເກົ່າແກ່ຂອງລາວ
ຍືນຍົງຄົງຢູ່ຄູ່ຊາດບ້ານເມືອງ ທາງສໍານັກພິມໃຜ່ໜາມ ຈຶ່ງໄດ້ຈັດເອົາ
ຄວາມຫວາຍຈາກການຮິບໂຮມ ຊອກຄົ້ນດ້ວຍຄວາມອົດສາພາກພຽນ
ຂອງທ່ານຜູ້ນີ້ມາໂຮມພິມເປັນເຫລັ້ມຂຶ້ນ ດັ່ງທີ່ຜາກົດຢູ່ຕໍ່ໜ້າທ່ານຜູ້ອ່ານ
ຂນະນີ້

ຄວາມແມ່ນແທ້ແລ້ວ ຄວາມຫວາຍນັ້ນບໍ່ເປັນວັດທະນະທັມອັນ
ນຶ່ງຂອງຊົນຊາດລາວ ຊ້າຍັງມີຄຸນຄ່າເປັນຫລັກຖານທາງພາສາ ແລະມີ
ເງື່ອນສົມໂສງຮ່າງຂອງປະເພນີລາວອີກຫລາຍດ້ານຫລາຍແງ່ ທີ່ເຊື່ອງ
ແຝງແກນຢູ່ໃນນັ້ນ ທັງໂດຍເຈຕນາແລະບໍ່ເຈຕນາ

ດັ່ງນີ້ຈຶ່ງເຫັນສົມຄວນວ່າ ການຈັດພິມເປັນເຫລັ້ມ ເພື່ອໃຫ້
ຄຸນຄ່າທາງວັທນະທັມເກົ່າແກ່ເຫລົ່ານີ້ ຍືນຍູ່ຕໍ່ໄປ ຍ່ອມເປັນໜ້າທີ່
ໂດຍກົງຂອງຄົນລາວຜູ້ຮັກເຊື່ອຊາດພາສາລາວໂດຍບໍ່ມີລ່ຽມກົນມາຍາ
ໃນການຕັ້ງສຳນັກພິມໄຜ່ໜາມຂຶ້ນ ກໍແມ່ນດ້ວຍຈຸດປະສົງອັນ
ນີ້ເປັນສຳຄັນ ແລະດ້ວຍເຈຕນາທີ່ຈະເຜີຍແຜ່ ຍົກຍ້ອງ ສິ່ງເສີມ ຄຸນ
ຄ່າຄວາມເປັນລາວໃນດ້ານ ວັທນະທັມແລະພາສາ ຈຶ່ງຫວັງຢ່າງສຸຈິດ
ໃຈວ່າ ສຳນັກພິມໄຜ່ໜາມແລະ “ຄວາມຫວາຍບູຮານ” ຕລອດຈົນ
ສິ່ງອື່ນ ໆ ທີ່ໄຜ່ໜາມຈັດພິມຂຶ້ນ ຈະໄດ້ຮັບຄວາມອຸ້ມອູ້ສິ່ງເສີມຈາກພິ
ມັອງລາວຜູ້ຮັກຕົວເອງ ແລະສົມບັດດ້ານວັທນະທັມ ຂອງຊາດຕົນຕາມ
ສົມຄວນ.

ດ້ວຍຄວາມປະຖາຖນາດີຕໍ່ຜູ້ອ່ານທຸກຖ້ວນໜ້າ
ນາງ ດາຣາ ກັລຍາ

ສຳນັກພິມ ໄຜ່ໜາມ

ຕູ້ປ.ມ. 230 ວຽງຈັນ

ຕຸລາ 2516/1973

ຄໍາອະທິບາຍເບື້ອງຕົ້ນ

ຄວາມຫວາຍຫລືຈະວ່າ ບັນຫາມ່ວນການກາງບ້ານກໍໄດ້
ເປັນຂອງມີມາແຕ່ເທິງ ກໍາມົດກາລະສມັຍບໍ່ໄດ້ມັກຫວາຍກັນຫລືມລະ
ຫວ່າງເດັກນ້ອຍຍາມລ້ຽງຄວາຍ ຫລືບ່າວສາວຍາມໄປຫລິ້ນນໍາກັນ
ກ່ອນທີ່ຈະເຂົ້າຄູ່ໃຜຄູ່ນັ້ນ ຫລືຍາມມີບຸນຕາມເຮືອນ ຍາມງັນກໍາ ງັນ
ເຮືອນດີເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງແຕກຕ່າງຈາກສມັຍນີ້ ທີ່ເອົາໄພ້ເປັນຄວາມ
ຫວາຍກັນ

ຄວາມຫວາຍທີ່ເກັບຮີບໂຮມມາໄວ້ນີ້ ມີຂ່ວນຕິດຫລາຍ
ແນວ ຂໍ້ນຶ່ງສະແດງເຖິງຄວາມເປັນນັກກອນ ນັກກາບຂອງລາວ
ທຸກໆຄວາມຫວາຍ ຈະມີຮູບຮອຍເປັນກາບເປັນກອນທັງນັ້ນ ຈະເປັນ
ຄວາມຫວາຍສິ້ນຫລືຍາວກໍຕາມ ຂໍ້ສອງຄວາມຫວາຍມັກເປັນຄໍາລາວ
ຄວາມລາວບໍ່ຮີສຸດ ຈະບໍ່ເຫັນຄໍາປາລີ ຫລືສິ້ນສະກຣິດແກນ ຢ່າງ
ໝວດຂັ້ນຕົ້ນ ກ. ທີ່ຍົກມາໃຫ້ເຫັນເທື່ອທໍາອິດນີ້ ເກືອບບໍ່ມີຄໍາປາລີສິ້ນ
ສະກຣິດແກນເລີຍສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເປັນຄໍາຫວາຍທີ່ຜູກຂຶ້ນ ໂດຍ
ໄຫບ້ານທີ່ຫ່າງໄກຈາກແສງສີຂອງນັກພາສາເອົາແທ້ໆ ຂໍ້ສາມ ຄວາມ
ຫວາຍເປັນເຄື່ອງສ່ອງໃຫ້ເຫັນພູມປັນຍາຂອງຜູ້ຜູກຄວາມຫວາຍ ເຫັນ
ເຈຕນາຂອງຜູ້ຜູກຄວາມຫວາຍເຮັດໃຫ້ເໝາະສົມສໍາລັບເດັກ ສໍາລັບບ່າວ

ສາວບໍ່ມີປັນຫາການບ້ານ ການເມືອງ ການຄອງຊີບ ເຂົ້າໄປແກມ ຈິ່ງ
ຈະເຮັດໃຫ້ຄິດໝັກສມອງ ຫຍຸ້ງຍາກຫົວໃຈເກີດຄວາມທຸກໃຈສັງເລີຍ
ສົມກັບເບິ່ງຄວາມຫວາຍເພື່ອຫາຄວາມມ່ວນຊື່ນເອົາແທ້ໆ ຄວາມຫວາຍ
ລາງຂໍ້ເຮົາຈະເຫັນຄວາມລະອຽດ ລະອໍເລິກເຊິ່ງ ຍາກພໍສົມຄວນ ແຕ່
ເມື່ອແກ້ໃຫ້ຟັງແລ້ວມັນແຫລະ ຈິ່ງຈະເຫັນຄວາມວິເສດຂອງຄວາມຫວາຍ
ລາງຄຳຫວາຍທີ່ເຮົາຄິດບໍ່ເຫັນຄຳແກ້ ແລະເຫັນຖ້ອຍຄຳທີ່ຫຍາຍ ໆ
ເຮີໆ (ເຮົາຄິດໄປເອງ)ແດ່ ໂດຍຈຳເພາະພວກຜູ້ຍິງມັນແຫລະຕ້ອງໜ້າ
ແດງ ອ້າຍບ່າວທີ່ຫວາຍຈະຕ້ອງຖ້າຖອຍຫລົບເລັບ ຫລົບຜ່າມີຫລົ
ບາງເທື່ອກໍ່ອາດເບິ່ງມິດສະນາກກໍ່ໄດ້ ຂໍຍົກມາໃຫ້ເຫັນຈັກສອງສາມຂໍ້

— ສຽກແພ້ແວ້ຜູ້ຢູ່ລຸ່ມມີແຮງ ແມ່ນຫຍັງ?

— ບັກແພ້ແວ້ແປະໃສ່ຮູໜັງ ຂອງຜູ້ຍິງມັກ ແມ່ນຫຍັງ?

— ສວດປູລູມີຮູຢູ່ກ້ອງ ບໍ່ແມ່ນເຊື້ອພິມ້ອງ ບໍ່ໄດ້ລອງ

ຮູ ແມ່ນຫຍັງ ?

ຄວາມຫວາຍເຫລົ່ານີ້ ຈະບໍ່ຂໍ້ແກ້ ຜູ້ໃດຮູ້ແລ້ວແລ້ວໄປ
ໃຜບໍ່ຮູ້ກະຮຸນາຄອຍເບິ່ງສະບັບໜ້າໆຕໍ່ໄປ

ຈະຢ່າງໃດຕາມ ຄວາມຫວາຍທັງຫລາຍກໍ່ເກີດຂຶ້ນຈາກສິ່ງ
ແວດລ້ອມ ອ້ອມຊີວິດປະຈຳວັນຂອງໄຫບ້ານໄຫເມືອງທົ່ວໆໄປມັນເອງ
ທີ່ສັງເກດແລະສັມມິຖານ ເຫັນວ່າຄວາມຫວາຍຊື່ນເກົ່າ ມັກຈະມ່ວນ
ແລະເລິກແລບດີກວ່າຄວາມຫວາຍຊື່ນລຸນຫລັງ

ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບໂຮມຄວາມຫວາຍບູຮານ ໄວ້ໄດ້ປະມານ
໒໐໐ ປາຍຂໍ້ ທີ່ໃສ່ຊື່ວ່າ ຄວາມຫວາຍບູຮານນີ້ເນື່ອງຈາກສັນນິຖານ
ເຫັນວ່າ ເບ້ນຂອງເກົ່າຫລາຍກວ່າຂອງໃໝ່ ຂໍໃດເບ້ນຂອງໃໝ່ກໍພໍຈະ
ຄິດເຫັນໄດ້

ອັນນຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ທ່ານຜູ້ອ່ານໄດ້ຮັບຄວາມມ່ວນໃຈຕາມສົມ
ຄມນ ໄດ້ເອົາຄວາມແກ້ໄປໄວ້ອີກບ່ອນນຶ່ງຕ່າງຫາກ ເພື່ອໃຫ້ທ່ານຄິດ
ແກ້ຄວາມຫວາຍລອງສະຕິບັນຍາຂອງຕົນເສຍກ່ອນ ຂໍໃຫ້ທ່ານຜູ້ອ່ານ
ຄິດສົມມຸດເອົາວ່າ ຖ້າຜູ້ອ່ານເບ້ນຜູ້ສາວ ກໍໃຫ້ໜັງສືຫວັນເບ້ນຜູ້ບ່າວ
ຖ້າຜູ້ອ່ານເບ້ນຜູ້ບ່າວ ກໍໃຫ້ໜັງສືຫວັນເບ້ນຜູ້ສາວຫວາຍກໍແລ້ວກັນ ເມື່ອ
ຄິດຫວາຍແລ້ວຈຶ່ງ ປິດໄປເບິ່ງຄວາມແກ້ຂອງມັນ ຖ້າທ່ານແກ້ຖືກໝົດ
ຫລືຖືກຫລາຍ ກໍຂໍໃຫ້ຊົມເຊີຍສະຕິບັນຍາຂອງຕົນເອງນັ້ນເຖີນ.

ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ກ່າວແລ້ວວ່າ ຄຳຫວາຍ ຫລືຄວາມຫວາຍບູ
ຮານນີ້ ເກີດຈາກຄົນຫັມມະດາໆ ແລະເກີດຈາກເຫດການແລະສິ່ງແວດ
ລ້ອມຂອງທ້ອງຖິ່ນນັ້ນໆນັ້ນເອງ ສັງເກດເບິ່ງແລ້ວກໍແນ່ນເກີດຈາກ
ເຄື່ອງໃຊ້ໄມ້ສອຍໃນບ້ານໃນເມືອງ ເບ້ນສ່ວນຫລາຍ ແຕ່ຖ້າຈະແຈກ
ປະເພດຄວາມຫວາຍອອກ ກໍມີ ໒ ປະເພດໃຫຍ່ໆຄື:

ຄວາມຫວາຍຫັມມະດາ ມີທັງເລິກແລະຕື້ນ ນີ້ປະເພດນຶ່ງ

ອີກປະເພດນຶ່ງເບ້ນຄວາມຫວາຍກ່ຽວກັບຫັມມະ ປະເພດ

ນີ້ເຂົ້າໃຈວ່າ ອອກມາຈາກວັດຫລືຈາກພວກນັກປະຣາດບັນດິດດັ່ງໃນຂໍ້
ນີ້ໄພ ແລະຂໍ້ ໔໕ ເບັ້ມຕົ້ນ

ອີກຢ່າງນຶ່ງຄວາມຫວາຍລາງຂໍ້ ກໍເຮັດໃຫ້ຜູ້ເລັ່ງໃນການ
ອອກສຽງ ຕາມອັກຂຽວິທີຫົວຂວັນກໍໄດ້ ເພາະວ່າຄວາມຫວາຍນັ້ນ
ເອົາສຽງທີ່ໄກ້ໆກັນມາເບັ້ມເລື່ອງຫວາຍຢ່າງໃນຂໍ້ວ່າ ເລັ່ງໆກ້ອງກາງດົງ
ຄົມບໍ່ຕົມ ຄົມໆກ້ອງກາງບ້ານບໍ່ໄດ້ຍິນ (ຄວາມແກ້ຕອນທີ່ນຶ່ງແມ່ນກົກ
ເລັ່ງ ຕອນສອງແມ່ນໝາກເຂືອຂຶ້ນ) ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າເອົາຄຳວ່າ
ຄົມໆນັ້ນເບັ້ມຄຳດຽວກັບຄຳວ່າ ໝາກເຂືອຂຶ້ນ ດັ່ງນີ້ເບັ້ມຕົ້ນ ຄຳ
ຫວາຍແບບນີ້ຢູ່ບໍ່ໜ້ອຍ ຂໍໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງໄປເລື້ອຍໆ

ວິທີຕັ້ງຄວາມຫວາຍອີກແບບນຶ່ງຄື ການຫວາຍປົມຄວາມ
ຫລືກັບຄຳ ແຕ່ກໍມີຄຳອື່ນປະກອບຫລອກລໍ່ໃຫ້ເກີ ໂດຍເອົາອາກາມ
ຫລືຮູບຮ່າງຂອງຄຳທີ່ຈະຫວາຍນັ້ນອອກໜ້າຂໍໃຫ້ເບິ່ງຂໍ້ ໗໙, ໘໐, ໑໐໑
ເບັ້ມຕົ້ນ ມັບວ່າຜູ້ຄິດຄວາມຫວາຍທຳອິດນັ້ນ ເບັ້ມຄົມຊ່າງຄິດ ຊ່າງ
ຫາຄຳປຽບທຽບ ແລະເບັ້ມຄົມຊ່າງຜູກຖ້ອຍຄຳໃຫ້ຄ່ອງຈອງກັນບໍ່ຂັດ
ເຂີນ ອັນສະແດງເຖິງພູມຜຍາຂອງຜູ້ຄິດຄວາມຫວາຍນັ້ນນຳ

ປຽບວ່າບ່າວສາວ ໄດ້ຫລົ່ມຫວາຍກັນມາກໍເຮືອງຂອງມາມາ
ຈິຕຕັ້ງ ຢ່າງເພີ່ມວ່ານັ້ນລະ ຂອງແຊບຢູ່ນຳຜູ້ນັກ ຊູ້ໃຜແມ່ນຕາ ຫລາ
ໃຜແມ່ນມື ຄົມທີ່ຫລົ່ມຫວາຍກັນໃຫ້ມ່ວນ ກໍຕ້ອງແມ່ນຄົມນັກມ່ວນ
ແນວດຽວກັນ ອັນຄວາມຫວາຍນີ້ ລາງຄົມກໍຕົວຳບໍ່ມີປະໂຫຍດສັງ

ເອົາວິຊາການໃໝ່ໆມາຫວາຍມາແກ້ກັນຈະບໍ່ດີກວ່າບໍ່? ມີແມ່ນຄວາມ
ຄິດຂອງຄົນຜູ້ບໍ່ມັກຄວາມຫວາຍ ເວົ້ານຳຜູ້ມັກ ເຫັນໜ້າຜູ້ຮິບໂຮມຊ້າ
ພັດຖານວ່າ ມີຄວາມຫວາຍບູຮານບໍ່ລະ? ສະແດງວ່າຄວາມຫວາຍບູຮານ
ມີຫລາຍຄົນບໍ່ມັກ ແລະກໍມີຫລາຍຄົນມັກ ຖ້າຄວາມຫວາຍບູຮານມີ
ບໍ່ມີໃຜມັກເລີຍ ກໍຄົງບໍ່ມີຄົນຈໍາສິບຕໍ່ກັນມາຈົນເຖິງມື້ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້
ຮິບໂຮມ ເຊິ່ງຄວາມຈິງຄວາມຫວາຍເຫລົ່ານີ້ ຫລາຍສິບຂໍ້ ຂ້າພະ
ເຈົ້າຄິດວ່າມັນມີອາຍຸເບັ້ນເວລາຕັ້ງຮ້ອຍປີ ສອງຮ້ອຍ ຫລືສາມຮ້ອຍ
ປີກໍອາດມີ ຄວາມຫວາຍນີ້ບໍ່ເບັ້ນສົມບັດຂອງຜູ້ໃດຜູ້ນຶ່ງໂດຍສະເພາະ
ຄົນຜູ້ນຶ່ງຈະໄດ້ຄວາມຫວາຍບໍ່ຮອດຊາວຂໍ້ ທີ່ຮູ້ວ່າດັ່ງນັ້ນ ຂ້າພະເຈົ້າ
ເຄີຍໃຫ້ມັກຮຽນຊຸ້ມມັກຫຍິມຂອງຂ້າພະເຈົ້າຂຽນໃຫ້ ຜູ້ຂຽນໃຫ້ມີປະ
ມານ ໕໐ ຄົນຫາຜູ້ຈະໄດ້ເຖິງສິບຂໍ້ນັ້ນ ບໍ່ເຖິງສາມຄົນ ສ່ວນຫລາຍໄດ້
ຄົນລະ ໓-໔ ຂໍ້ ຢ່າງດີກໍມີ ໔-໖ ຂໍ້ ແລະສ່ວນຫລາຍມັກຊ້າກັນ
ຂ້າພະເຈົ້າຕ້ອງມາຕັດຂໍ້ຊ້າກັນອອກ ຄຳຫວາຍລາງຂໍ້ກໍແຕກຕ່າງກັນ
ເລັກໆນ້ອຍໆ ມອກຈາກນັ້ນກໍອາສັຍຖານ ແລະຈົດເອົາຈາກພວກໝູ່
ເພື່ອມ ຕລອດທ່ານຜູ້ສູງອາຍຸລາງທ່ານ ເຊິ່ງກໍໄດ້ນຳຜູ້ລະຂໍ້ສອງຂໍ້
ສາມຂໍ້ແລະຖ້າຫາກວ່າ ມີແຕ່ຄົນມັກຄວາມຫວາຍນຳກັນໝົດທຸກຄົນ
(ເຊິ່ງຈ້າງກໍເບັ້ນໄປບໍ່ໄດ້) ຂ້າພະເຈົ້າກໍຄົງຈະພິມແຕ່ຄວາມຫວາຍບູ
ຮານແນວດຽວຂາຍກິນ ກໍຈະສະບາຍໄປ ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ປະຕິເສດຂໍ້ ທີ່
ວ່າຄວາມຫວາຍບູຮານບໍ່ມີປະໂຫຍດ ແຕ່ຂ້າພະເຈົ້າກໍຍອມຮັບວ່າ ຄວາມ

ທວາຍບູຮານມີປໂຍດບໍ່ຫລາຍກໍໜ້ອຍ ຢ່າງໜ້ອຍກໍເປັນກົກແອບ
ສອນໃຫ້ເດັກນ້ອຍຮູ້ຈັກຄິດຫາຄຳແກ້ ຄວາມຈິງຂອງເກົ່າບູຮານກໍຫາກ
ມີຫລາຍອັນດີ ແລະມີຫລາຍອັນບໍ່ດີຢ່າງບູຮານວັດຖຸ ຄຳສອນຂອງພຣະ
ສຸທເຈົ້າເຊິ່ງເກົ່າຕັ້ງ ໔໕໐໐ ປີປາຍ ຫິມດວງຈັມ ເຊິ່ງເປັນຂອງເກົ່າ
ມີອາຍຸນັບສິ້ພັນລ້ານປີ ພໍແມ່ແຮ່ງເກົ່າແຮ່ງແກ່ ເຮົາແຮ່ງໄຕຣົບບູຊາ
ພຣະສິງຜູ່ບວດເທິງຈົມຮ້ອງວ່າເປັນພຣະເກົ່າພຣະແກ່ ຄົນແຮ່ງໃຫ້
ຄວາມສຳຄັນ ແຕ່ລາງຄົນອາດເຫັນຂອງເກົ່າບູຮານບໍ່ດີກໍອາດເປັນໄດ້
ເພາະຄິດວ່າ ມັນບໍ່ຫນ້າສັມຍຢ່າງພວກບໍ່ມຍາຊົນ (ທ່ານຜູ່ນຶ່ງແປວ່າ
ພວກເອົາປັນຍາ ຊົນໝູ່) ມັກເຫັນຂ້າຮາຊາການຜູ່ເຖົ້າເປັນຍາພິດ ຢາກ
ໃຫ້ອອກເສັຽໃຫ້ແລ້ວໆໄປ ເຂົາເຈົ້າຈະໄດ້ແທນຕຳແໜ່ງ (ຈຳເພາະ
ຕຳແໜ່ງນິເງິນດີ) ບາດໃຫ້ໄປແທນຕຳແໜ່ງຄຣູເຖົ້າ ທີ່ສອນຢູ່ຕາມສາ
ລາວັດ ຫາງບ້ານນອກຂອກນາ ເພິ່ນພັດເບປາກອີກ ພວກບໍ່ມັກຂອງ
ເຖົ້າຂອງເກົ່ານີ້ ແມ່ນພວກປົມຄຳບູຮານ ຢ່າງຄຳວ່າ “ສິບພໍ່ເຖົ້າ ບໍ່
ທ່ຽງເຂີຍ”

ອັນຂອງເກົ່າບູຮານນີ້ ບໍ່ດີກໍຫາກມີ ຢ່າງຜ້າເກົ່າໆ ສິບິກ
ເກົ່າໆໄສ້ໝິກໝົດແລ້ວ ເຈັຽເກົ່າໆ ຈົມນິສິເຫລືອງ ເຮືອນເກົ່າໆ ເຊື້ອ
ເຊື້ອແລ້ວ ຮົດເກົ່າໆຕິດຍາກ ມີແຕ່ດັງແກ່ກໆ ຈັກຈາມຈັກໄອ ດັງນີ້
ເປັນຕົ້ນ ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ ຄວາມທວາຍບູຮານນີ້ ຈະດີ ບໍ່ດີ ກໍຂໍໃຫ້ຢູ່
ໃນຄວາມຄິດຂອງທ່ານເອງ ສ່ວນຂ້າພະເຈົ້ານີ້ ມີເຈຕນາ ແຕ່ຈະຮັກ

ສາຮອຍຕົນຮອຍມືຂອງຄົນບູຮານໄວ້ ເພາະຕໍ່ໄປພາຍໜ້າ ອາດຈະມີ
ແຕ່ຜູ້ແລ່ນນໍາສມັຍໃໝ່ຈົນລົມເລືອກຂອງດີໆ ລາງເທື່ອ ລູກຫລານເຮົາ
ບໍ່ຄ່ອຍເລືອກເອົາຂອງດີ ບາດຈະເລືອກ ກັບເລືອກເບ້ນລູກສິດຂອງ
ພວກຮິບປີ ລູກແສ້ ຫລານລາວ ກໍ່ຖິ້ງສມັຍປ່ຽນຫົວ ປ່ຽນກັນ
ປ່ຽນຕາ ປ່ຽນຫົວນັ້ນ ແມ່ນປ່ຽນຊົງຜົມ ກໍ່ແລ້ວມາຍ ມາຍແລ້ວມ້ວນ
ຮູບນີ້ ຊົງນັ້ນ ປ່ຽນກັນນັ້ນ ບົດນຶ່ງນຸ່ງສິນ ບົດນຶ່ງນຸ່ງສະເກີດ ໝ້ອຍ
ນຶ່ງນຸ່ງກະໂປງ ໝ້ອຍນຶ່ງນຸ່ງສິງ ລາງເທື່ອລ່າມຈົນຖິ້ງຕຸ້ມມ້ອງ ລາງຄາວ
ກໍ່ສັມກັກມເອົາແທ້ເອົາວ່າຈົນກັມບໍ່ໄດ້ ປ່ຽນຕານັ້ນ ເຂົາມີແວ່ນມ້ອຍ
ຂາຍ ກໍ່ຊື້ໃສ່ ມີແວ່ນໃຫຍ່ຂາຍ ໃຫ້ນັ້ນນົມ ນັ້ນມີສີຫລ່ຽມທີ່ຝ່າມີ
ກໍ່ຕ້ອງຊື້ໃສ່ ຖ້າເຂົາເຮັດໃຫຍ່ທີ່ຕາຣົດຍົມກໍ່ເຫັນຈະຕ້ອງຊື້ໃສ່ ເພາະຖ້າ
ບໍ່ຊື້ໃສ່ນັ້ນກໍ່ຈະຫລ້າສມັຍ ບໍ່ຫັນສມັຍນໍາບ້ານນໍາເມືອງເຂົາ ໂດຍຈໍາ
ເພາະກໍ່ຄົງຈະແມ່ນຍ້ານຮ້ານຂາຍແວ່ນຕາ ບໍ່ຮັງຫັນສມັຍເຂົານັ້ນເອງ
ເຫດນັ້ນອົດສາໃຫ້ຜູ້ບໍ່ມັກ ຟັງໄປກ່ອນ

ເວົ້າຖິ້ງຄໍາເວົ້າຂອງຄົນບູຮານແລ້ວ ເພິ່ນມັກເວົ້າຄໍາລາວ
ຂອງເພິ່ນເອງ ບໍ່ຄ່ອຍຂັດຮູດຄໍາລາວຕົນເອງ ນອກຈາກຄໍາຈໍາເປັນ
ແທ້ໆ ຢ່າງກິນເຂົ້າ ຊຸມເຂົ້າກໍ່ບໍ່ແລ່ນນໍາກັນເຂົ້າວ່າ ຮັບປະທານອາ
ຫານ ຖືເປັນຄໍາມີກຽດມີຍົດ ທັງໆທີ່ລາງຄົນຮອດບໍ່ຮູ້ຊື່ວ່າ ຄໍາວ່າ
ກິນ ເປັນຫຍັງຈິ່ງໃຊ້ຄໍາວ່າຮັບປະທານ ຕໍ່ໄປ ລາວເຮົາຄົງຈະຂັດຮູດຄໍາ
ວ່າ ໝາ ໝູ ງົວ ຄວາຍ ຯລຯ ໄປໃຊ້ຄໍາວ່າ ສຸມັກ ສຸກອນ ໂຕ ກະບີ
ແຫນກະວ່າບໍ່ຊ້າງ

ເລີຍມີຜູ້ມາຊົມຖາມວ່າ ຄວາມຫວາຍຂໍ້ນັ້ງຖາມວ່າ ຫລື
ແຫລ່ງຫລືແຫລັ່ງຫລືແລຫລືຫລໍ່ ຕົ້ນຕໍາເຕັຍ ໃບຊ້ອນບໍ່ມີ ແລະຄວາມ
ແກ້ວ່າ “ກົກດອກໝາໄໝ້” ມັນກົກໝາໄໝ້ເບ້ນກົກນ້ອຍກົກໃຫຍ່ສໍາໃດ?
ຂໍບອກໃຫ້ວ່າ ກົກໝາໄໝ້ມັນກົກນ້ອຍໆ ເສ້ມນ້ອຍໆສູງບໍ່ເຖິງຕີບ ມີດອກ
ສີເຫລືອງ ໃຫຍ່ປະມານຫໍ່ເລັບມີນ້ອຍກ້ອຍ ບໍ່ມີໃບ ຖ້າບໍ່ເບ້ນດອກ ກໍມັກ
ຫາບໍ່ເຫັນ ມັນມັກເກີດຢູ່ນໍ້າຕົ້ນນາເຮືອໃນຍາມນາ ຫລືຍາມຝົນນີ້ລະ

ໃນພັບຫວັນ ໄດ້ເອົາບັນຫາຫັມນະບູຮານລາງຂໍ້ມາຕອບໄວ້
ນໍ້າ ເພາະເລີຍຖືກຫລາຍຄົນຖາມ ຍ່າງບັນຫາສຽວສວາດລາງຂໍ້ ອັນ
ບັນຫາຫັມນະຂອງຄົນບູຮານນັ້ນ ລາງບັນຫາ ກໍຕິຄວາມໝາຍໄປໄດ້
ຫລາຍຍ່າງ ດັ່ງນັ້ນ ຖ້າທ່ານຜູ້ອ່ານໄດ້ຍິນໄດ້ຟັງຄໍາຕອບຈາກທ່ານຜູ້
ອື່ນ ຜິດແຜກແຕກຕ່າງຈາກຄໍາຕອບຂອງຂ້າພະເຈົ້າແລ້ວ ກະຮຸນາດີ
ໃຈເຫາະວ່າ ທ່ານມີໂຊກ ໄດ້ຟັງຄໍາຕອບຫລາຍອາຈານ ເພາະນັ້ນຈະ
ເຮັດໃຫ້ບັນຍາຂອງທ່ານແຕກງ່າແຕກກະໝຽງໄປໄດ້ຫລາຍທາງກໍແລ້ວກັນ

ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງຂໍເຊີນທ່ານ ຫາຄວາມມ່ວນຊື່ນ ແລະປໂຍດ
ອັນເລັກນ້ອຍ ຈາກຄວາມຫວາຍບູຮານ ໄດ້ໃນບັດນີ້

ດ້ວຍຄວາມນັບຖື
ຈັນທ໌ ອິນທຸພິລາສ

ວຽງຈັນ ຕຸລາ 2516/໑໙໗໓

໑. ກິນແຕ່ໄສ້ເອົາໜັງໄວ້ເຮັດແນວ ແມ່ນຫຍັງ ?

໒. ກິນທາງກັ້ນຂີ້ອອກທາງປາກ ແມ່ນຫຍັງ ?

໓. ກິນຟາກນີ້ໝີໄປຂີ້ຟາກນີ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔. ແກງກະດູກຫລ້ອມ ໄດ້ກິນຊີ້ນຊູ່ຄ່າ ແມ່ນຫຍັງ ?

໕. ກົກຫໍ່ເຂັ້ມ ໃບເຕັມນ້ຳ ແມ່ນຫຍັງ ?

໖. ກົກມັນໃຕ້ (ແຫ້ງ) ຫລັງມັນອື່ນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໗. ກົກດຽວສາມຊີ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

໘. ກົກຫຍັງບໍ່ມີຮາກ ບໍ່ມີໝາກ ບໍ່ມີໃບ ?

໙. ກົກຫໍ່ເຮືອ ໃບຫໍ່ເກືອບບໍ່ໄດ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

#47 ໑໐. ກົກຫໍ່ລ່າທຽນ ໃບຫໍ່ກະບຽນສວ່າຍເຂົ້າ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໑. ກົກມັນທໍ່ຄົກ ໝາກມັນດົກຈິ່ກິນກໍໄດ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

#48 ໑໒. ກົກອີ່ຫຍັງເຫລືອຕາຍແຕ່ກ່າງ ຕົ້ນຈ່າງຮ່າງຫາໃບບໍ່ມີ ?

໑໓. ກົກກໍເກີດກ່ອນຕົ້ນ ຕົ້ນກໍເກີດລຸນຫລັງ ກົກກໍມໍ່ຮະມັງ
ຕາຍ ໝາກກໍເຊີຍແຊນຕົ້ນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໔. ກົກຫຍັງບໍ່ມີຮາກ ມີໝາກ ບໍ່ມີໃບ ມີແຕ່ເຄືອຍາວ ໆ
ຕໍ່ກັນໄປເລື້ອຍ ?

໑໕. ໄກ່ຜູ້ແດງ ມອນສະແດງຢູ່ເທິງປາຍໄມ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໖. ໄກ່ແມ່ຂາວ ມອນຕາຍແຕ່ມຮົ້ວ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໗. ໄກ່ແມ່ລາຍຕາຍຢູ່ປາຍຊາມ ຄົນໝົດບ້ານບາດເອົາບໍ່ໝົດ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໘. ໄກ່ແມ່ຂາວຈັບຮາວລາບຊາບ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໙. ໄກ່ແມ່ລາຍ ຕາຍຢູ່ແຄມຮ່ອມ ເຊືອກມັດລ້ອມເດາະດ່ອງ
ເມືອບົນ ແມ່ນຫຍັງ ?
໒໐. ໄກ່ແມ່ດຳ ຕົກນ້ຳບໍ່ປຽກ ແມ່ນຫຍັງ ?
໒໑. ໄກ່ແມ່ກ້າ ກິນຫຍ້າອ້ອມໂພນ ແມ່ນຫຍັງ ?
໒໒. ໄກ່ຜູ້ແດງນອນສະແດງຢູ່ນ້ຳແຈຮ້ວ ແມ່ນຫຍັງ ?
໒໓. ໄກ່ແມ່ໝັ່ນ ຊິມຂຶ້ນຫລັງຄາ ແມ່ນຫຍັງ ?
໒໔. ກິ່ງຄັງມັງ ຂົນເກີດລາມກົກ ແມ່ນຫຍັງ ?
໒໕. ກໍ່ໄຜ່ໝົດກໍ່ ຫາຂັບຟ້າ ແມ່ນຫຍັງ ?
໒໖. ກວ້າງສອງວາສາມວາ ຍາວຫໍ່ເຄືອເຂົາ ແມ່ນຫຍັງ ?
໒໗. ກ່ອງເຂົ້ານ້ອຍ ຫ້ອຍຢູ່ແຈຝາ ຫລຽວໄປຫລຽວມາ
ຫລຽວຫາບໍ່ເຫັນຈ້ອຍ ແມ່ນຫຍັງ ?
໒໘. ກອງອີ່ຫຍັງ ດັງແຮງກວ່າໝູ່ ຢູ່ບໍ່ຢູ່ດັງຮອດລອນດອນ ?
໒໙. ຂໍ່ໄສ້ ໃບໄມ້ຫໍ່ຂໍ່ ແມ່ນຫຍັງ ?
໓໐. ຂຸດໄດ້ ເອົາຖິ້ມ ຖ້າຂຸດບໍ່ໄດ້ເອົາໄປນຳ ແມ່ນຫຍັງ ?
໓໑. ຄົດໄຄ້ງກາງເຫລົ້າ ເຕົ້າເມົາກາງເຮືອນ ເດບເດັງກາງ
ຊານ ແມ່ນຫຍັງ ?
໓໒. ຂົນແຍ່ມແຍະ ແປະກັນແຊບແຊບ ແມ່ນຫຍັງ ?
໓໓. ຂຽວຄືຟຣະອິນ ບິນມາຄືນົກ ມີສອນສຽບເອິກ ຊິວ່າ
ນົກກະບໍ່ແມ່ນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໓໔. ເຂົ້າໜ້ອຍ—ແຈບ ເຂົ້າຫລາຍ—ບໍ່ແຈບ ແມ່ນຫຍັງ ?

໓໕. ຄົນຫຍັງບໍ່ເກົາ ?

໓໖. ຄຸນ້ຳນ້ອຍຫ້ອຍຢູ່ປາຍຫລັກ ຕັກກະເຕັມ ບໍ່ຕັກກະເຕັມ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໓໗. ເຄັງ ໆ ກ້ອງ ກາງດົງມິດຈິລ ແມ່ນຫຍັງ ?

໓໘. ເຄັງ ໆ ກ້ອງ ກາງດົງຄົນບໍ່ຕື່ມ ຄົນ ໆ ກ້ອງ ກາງ
ບ້ານບໍ່ໄດ້ຍິນ ແມ່ນ ຫຍັງ ?

໓໙. ເຕັມບໍ່ຈິດ ມິດບໍ່ແຈ້ງ ຫາບບໍ່ໝັກ ຕັກບໍ່ເຕັມ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໐. ແຕ່ງບໍ່ຂາ ໄຕ່ຄົນນາໄປດ້ອມ ໆ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໑. ຄົນຫລືສັດ ຮ້ອງຂໍບໍ່ຄຸ້ໂຕ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໒. ຄົນສາມແສນ ຫາມແກ່ນໄມ້ດູ່ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໓. ໂຕກກວ້າງຕໍ່ກວ້າງ ບໍ່ມີໄມ້ຂວ້າງພໍລຳ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໔. ງະຂາຂັ້ນ ເອົາອັນແດງ ໆ ສຸບໃສ່ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໕. ງສິງບ້ອງ ງຫອງຕາບດອກ ດອກຕາບໄສ້ ໃບໄມ້ຫໍ່ໂຕ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໖. ຈັບໄດ້ ເບິ່ງບໍ່ເຫັນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໗. ຈັບຫາງ ຂີ້ຈອກ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໘. ຈິຫົວ ກິນຫາງ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໙. ສັກຟາກນີ້ ໄປຊື້ຟາກນີ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໐. ສັບຟັງ ດັງວາ ຕາຕິດໂຕ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໑. ສາກກ້ອນແກ້ມ ຕຳເຂົ້າແລງງາຍ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໒. ສາມຂາ ຕາດຽວ ກິນຄົມໝົດເມືອງ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໓. ສີ່ແຈ ສາມຈອກ ອອກດອກເຄິ່ງກາງ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໔. ສາມອ້າຍນ້ອງ ຮ່ວມສາຍແອວດຽວ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໕. ສາມຕີນຕັ້ງ ພຍາໝີຂັນຂີ່ ປີ່ນ້ອຍເສບນໍ້າ ຫລາວຄໍາ
ແຫງກັນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໖. ສອງຈອກຈ້ອງ ປີ່ນຮູລົງລຸ່ມ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໗. ສອງຂາຊື່ຂັນຟ້າ ຫາກິນຫຍ້າອ້ອມໄພນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໘. ສອງຂາເປັນ ເຕັມຂັນຂີ່ສີຂາຕາຍ ສີຂາຕາຍ ບ້າຍຂັນ
ຂີ່ສີຂາເປັນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໙. ລິງສອງໂຕ ຊິງກັນໄປກ່ອນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໕໐. ສອງຜູ້ເຖົ້າຢູ່ລຽບເລົ່າ ບໍ່ເຫັນກັນຈັກເທື່ອ ແມ່ນຫຍັງ ?

໕໑. ສອງມີເນັ້ນ ຫາງແອວໄວ້ໆ ຍ້ານແຕ່ມັນບໍ່ເຂົ້າ ເອົາ
ນໍ້າໃສ່ນໍ້າ ແມ່ນຫຍັງ ?

໕໒. ສອງມີຍ້າຍເຮືອນ ສາມເດືອນຍ້າຍບ້ານ ແມ່ນຄົນຈໍາ
ພວກໃດ ?

໕໓. ສອງຫາງຊື່ ສີ່ຫູຊື່ ແປດຕີນຍິ່ມໝີ່ປານໄໝຜູກ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໖໔. ດໍາສາທາຟ້າ ສາມໜ້າຫົກຫຼື ສາມຮູ້ຂໍ້ ຫາງດຽວຊື່ແກ່
ແດ່ ແມ່ນຫຍັງ ?

໖໕. ສີຄົມຫາມແບ້ນ ຄົມນຶ່ງສຽກແບ້ນໄປກ່ອນປູລູ ໆ ແມ່ນ
ຫຍັງ ?

໖໖. ສີຕົມຊຸຟ້າ ສີຂາຢຽບດິນ ຫົກຫຼື ຫົກຕາ ຫາງດຽວ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໖໗. ສີຕົມຕັ້ງທໍຣະນີຢ່ອງເຢາະ ອ້າປາກຂັ້ນເທິງຟ້າຕາຍງາ
ແມ່ນຫຍັງ ?

48. ໖໘. ສີຫຼຸຊຸຟ້າ ອ້າປາກກິມຄົມ (ແຕ່ຍາມກາງຄືນ) ແມ່ນຫຍັງ?

48. ໖໙. ສີຫຼຸພັນຕາ ສີຂາຫາກິມຫາງມ້າ ແມ່ນຫຍັງ ?

໗໐. ສຸກເຕັມດິນ ເກັບກິມບໍ່ໄດ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

໗໑. ສຸກໂຂ ສຸກຂີ ສຸກໂຂ ແມ່ນຫຍັງ ?

໗໒. ສຸກວ່າມ້າ ຕ່າກວ່າແຕມເຮືອ ແມ່ນຫຍັງ ?

໗໓. ສວດປູລູມີຮູຢູ່ກ້ອງ ບໍ່ແມ່ນເຊື້ອຜົນອ່ງບໍ່ໄດ້ລອງຮູ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໗໔. ສາວສີສາວສັມ ຢືນຊັນຕາກແດດ ອຸ້ນລູກມ້ອຍຢືນໄທ້
ແຂ່ງຝົນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໗໕. ສັດແນວນຶ່ງ ຍາມເຊົ້າມັນຢ່າງສີຂາ ຍາມແລງມາມັນ
ຢ່າງສອງແຄ່ງ ຄ່າແມ້ງ ໆ ມັນຢ່າງສອງຕົມ ແມ່ນຫຍັງ ?

໗໖. ສ້ວຍ ໆ ຄິໂບສູ ມີຮູຢູ່ເດິ່ງ ຂົມຂັ້ນອັອມຣິນ ແມ່ນຫຍັງ?
໗໗. ຊ້າງຂັ້ນສູ ຕົບຫູເປ້ະ ໆ ແມ່ນຫຍັງ?
໗໘. ຊ້າງສາມຫົວ ພຍາອິນຂັ້ນຂໍ້ ປໍ່ມ້ອຍເສບນໍາ ໄໝຄໍາ
 ຮອງກັນ ແມ່ນຫຍັງ?
໗໙. ຊ້າງຢູ່ປ່າ ງາເຜົາ ແມ່ນຫຍັງ?
໘໐. ຊ້າງຂັ້ນສູ ຫັກໄວ້ ໆ ແມ່ນຫຍັງ?
໘໑. ຊໍ່ໂຕມັນຢູ່ປ່າ ຫາງໄປຢູ່ນໍ້າ ເຊິນເວົ້າວ່າແມ່ນຫຍັງ?
໘໒. ຊໍ່ມັນຢູ່ປ່າ ໂຕມາຢູ່ບ້ານ ກິນອາຫານຢ່າງດຽວ ຄ້ຽວ
 ແລ້ວຕາຍ ແມ່ນຫຍັງ?
໘໓. ຊຸກ ໆ ນໍ້າອອກ ຍອກ ໆ ນໍ້າມາ ຍໍ່ສອງຂາຕາເຫລືອກ
 ນໍ້ານ ໆ ແມ່ນຫຍັງ?
໘໔. ຊົກງົກຄິດໍ່ນໍ້າ ໄປຄ້າບໍ່ເຫັນຮອຍ ແມ່ນຫຍັງ?
໘໕. ເຊືອກເສັ້ນດຽວ ຈູງຄວາຍໝົດໝູ່ ແມ່ນຫຍັງ?
໘໖. ຍັງມີອາຊະໄນນໍ້າ ສິລານປານພ້າວແກ່ ມັນຫາກິນແຕ່
 ຮຸ້ນ ແນວນໍ້າແມ່ນບໍ່ຄອຍ ແມ່ນຫຍັງ?
໘໗. ຍາມຝົນປໍ່ຮາກ ຍາມແລ້ງປໍ່ໃບ ແມ່ນຫຍັງ?
໘໘. ຍາວໂຕ້ນເຕ້ນ ຫ້ອຍຢູ່ຫວ່າງຂາ ຂອງຜູ້ຍິງນັກ ແມ່ນ
 ຫຍັງ?
໘໙. ຢາກໃຫ້ໃຫຍ່ຖາກເຂົ້າ ຢາກໃຫ້ນ້ອຍປະມັຽນ ແມ່ນ
 ຫຍັງ?

໙໐. ຢູ່ໃກ້ ໆ ເຫັນພໍ່ຄົນນົມ ແມ່ນຫຍັງ ?
໙໑. ຢຽບຫາງສັບປັກ ແມ່ນຫຍັງ ?
໙໒. ເດັກນ້ອຍ ໆ ເອົາຂີ້ຝອຍຮອງມັ່ງ ແມ່ນຫຍັງ ?
໙໓. ດອກອັນນຶ່ງ ບາມໃນຖ້ຳ ຝົມຕົກຮຳປີລະເທື່ອ ແມ່ນ
ຫຍັງ ?
໙໔. ດຳດັງໝີ ພິດໝີ້ນ ຂົນບໍ່ມີ ປາກເວັດດັງດັງໝູ ແມ່ນ
ຫຍັງ ?
໙໕. ດຳດັງກາ ບິນມາດັງນົກ ມີໄມ້ຄັກອົກ ແມ່ນຫຍັງ ?
໙໖. ດຳດັງໝີ ຕິໄດ້ບໍ່ຕາຍ ແມ່ນຫຍັງ ?
໙໗. ດຳດັງໝີ ແຮ່ງຕິແຮ່ງກັດ ແມ່ນຫຍັງ ?
໙໘. ແຕ່ຍັງນ້ອຍມັນນຸ່ງເສື້ອຄັບ ຫຍັບໃຫຍ່ມາມັນນຸ່ງເສື້ອ
ຫລົມ ລົມມາຕ້ອງສຽງດັງຕັ່ງເລັ່ງ ໆ ແມ່ນຫຍັງ ?
໙໙. ແຕ່ຍັງນ້ອຍມັນນຸ່ງເສື້ອຂຽວ ໃຫຍ່ມາມັນນຸ່ງເສື້ອແດງ
ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໐໐. ແຕ່ນ້ອຍເທົ່າໃຫຍ່ມີສາມຊື່ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໐໑. ຕົກປັກຂ້າງຊື່ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໐໒. ຕົກປັກຂ້າງຊື່ ບໍ່ໃຫ້ວ່າຂ້າງ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໐໓. ຕົ້ນຫໍ່ຄົກ ໃບປັກດິນ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໐໔. ໂຕຫໍ່ເລົ່າ ກ້ອນຂໍ່ແຂນ ໂຕຫໍ່ແຕນ ຂົນຫໍ່ເລົ່າ
ໂຕເລົ່າມຸ້ເລົ່າເມົາ ຂໍ່ໝາກກອກໝາກເດືອຍ ແມ່ນຫຍັງ?

໑໐໕. ໂຕມັນຢູ່ນາ ຕາມັນຢູ່ບ້ານ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໐໖. ເຕີເລີທີ່ຜົມຟາກ ຄົນທັງເມືອງລາກໄປບໍ່ໄດ້ ແມ່ນຫຍັງ?
໑໐໗. ຕ່າກວ່າຫຍ້າ ຍາວກວ່າເຄືອເຂົ້າ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໐໘. ຕ່າຕຸ້ກປຸ້ກ ເລິກແປດສອກ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໐໙. ຕ່າເຕ້າະເປ້າະ ໄດ້ເອົາໄມ້ແໝ້ນກິນ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໑໐. ຖືກັດຈັດ ຂີ້ຊ້າງພັດລອດ ຫ່າງກ່າງຈ່າງ ຂີ້ມອດພັດ
ຄາ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໑໑. ຖືມໄປແລ້ວເອົາຄືນ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໑໒. ຖືກກ່ຽມ ບໍ່ຖືກກ່ຽມ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໑໓. ເຖົ້າໄປນາ ເຖົ້າບ່ວຍ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໑໔. ຫາງໃຕ້ກໍຖານຽງ / ຫາງເທິງກໍຖານຽງ ສລິກຂັນຕຽງ
ລິນພັດແຫ ໆ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໑໕. ຫາງໃຕ້ກໍຜາ ຫາງເທິງກໍຜາ ແມງດາເຂົ້າຖ້າ ແມ່ນ
ຫຍັງ ?

໑໑໖. ຫາງນີ້ກໍຜາ ຫາງນັ້ນກໍຜາ ຫາບ່ອນອື່ງບໍ່ໄດ້ ແມ່ນຫຍັງ ?
໑໑໗. ຫ້າວສາມຂາ ພຍາບັງຂັນຂີ້ ຜູ້ນຶ່ງກັນຈຸ່ມນ້ຳອ້າປາກ
ກ້າຫວາ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໑໘. ຫ້າວລອດລາຍ ພາຍເຮືອລອດສຸ່ມ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໑໙. ຫຸ່ມຫຸ່ຍກາງດົງ ກົ່ງຈິ່ງກາງເຫລົ້າ ສັກເຕົ້າກາງໜອງ
ລ້ອງຄ້ອງຫົວຄັ້ມໄດ ແອະແອ່ນກາງຊາມ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໔໐. ມອມຂວ້າ ຫົວເຂົ້າຖ້ວມໂຕ ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໔໑. ມອມຫງາຍ ເອົາອົກຈຸ່ມນ້ຳ ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໔໒. ມອມຕ່ຳຂສູງ ມອມສູງຂຶ້ນຮາດຫົວ ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໔໓. ນົກຍາງຂາວ ຫາງຍາວຕ້ວຍກັນ ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໔໔. ນົກຫຍັງ ຮູ້ແຕ່ສັບກິນ ແຕ່ບິນບໍ່ໄດ້ ?
 ໑໔໕. ນ້ຳເຕົານ້ອຍ ຫ້ອຍຢູ່ແຈຝາ ຫລຽວຫາບໍ່ເຫັນ ແມ່ນ
 ຫຍັງ ?
 ໑໔໖. ນ້ຳນິພໍອາບ ແຕ່ບໍ່ພິກິນ ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໔໗. ໜ້ານ້ອຍ ໆ ຍິງໄປໃສກໍຮອດ ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໔໘. ໜາມລ້ອມໜາມ ຍ້ານໜາມກິນໜາມ ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໔໙. ໜ່ວຍມົນ ໆ ກິ່ງມາແຕ່ທາງສູງ ຮອດລຸ່ມແລ້ວປົນໂຕ
 ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໓໐. ໜອງອັນນຶ່ງ ມີປາຢູ່ມາກ ມີພຍານາກມັກລົງໄປກວມ
 ມີສາວໜ້ານວມ ແຄມໜອງນຶ່ງຝ້າ ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໓໑. ໜອງອັນນຶ່ງທັງເລິກທັງໃສ ຄຳລົງໄປຫາມ້າບໍ່ໄດ້ ແມ່ນ
 ຫຍັງ ?
 ໑໓໒. ໜັງສືມາແຕ່ເລືອງນອກ ລາວອ່ານບໍ່ອອກ ວ່າແມ່ນ
 ໄຫຂຽນ ແມ່ນຫຍັງ ?
 ໑໓໓. ບໍ່ມີຂາຂັນພູ ບໍ່ມີຫູເກືອກບວກ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໓໔. ບໍ່ມີຫູຂົນຝາ ບໍ່ມີຕາຂົນໄມ້ ບໍ່ມີໄສ້ຮູໄລ່ກິນຕົນ ບໍ່ມີຂົນ
ເກືອກບວກ ແມ່ນຫຍັງ ?

50 #

໑໓໕. ບໍ່ມີກົກ ບໍ່ມີຮາກ ບໍ່ມີໝາກ ບໍ່ມີໃບ ມີແຕ່ເຄືອໃສ ໆ
ໄຫລໄປນໍາມ້າ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໓໖. ບັກຫົວໄຫລັ້ນ ໂຕນມ້າແຕ່ເດິກ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໓໗. ບັກນ້ອຍ ໆ ໄປຕ້າບໍ່ເຫັນຮອຍ ບັກຊອຍວອຍໄປຕ້າບໍ່
ເຫັນທິບ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໓໘. ບັກຕັ້ງມັ່ງ ຂ້າມທັງສາມແສນ ໃຜຫວາຍໄດ້ໃຫ້ແຫວນ
ວົງມິ່ງ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໓໙. ບັກນ້ອຍ ໆ ຕີຕ້ອງເລາະໄຟນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໔໐. ບັກນ້ອຍ ໆ ແລ່ນຂົນກະດີ ຄຽບາຈັບກິນບິບໍ່ປາກ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໔໑. ບັກນ້ອຍ ໆ ຊຸກໄປຊ້າແລ່ນຕົນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໔໒. ບັກນ້ອຍ ໆ ເຮັດນາໄກພໍ່ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໔໓. ບັກນ້ອຍ ໆ ມັນແລ່ນລົງທ່າ ແມ່ນມັນດ່າມັນແລ່ນຂົນ
ເຮືອນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໔໔. ບັກແພ້ແວ້ແປະໄສ້ຮູໜັງ ຂອງຜູ້ຍິງນັກ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໔໕. ບາດໄປທ່ຳໄຮ່ນາ ບາດມາທ່ຳກ້ອນເສົາ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໔໖. ແບກ່າງຈ່າງ ຂອງຕ່າງພາສາ ສີຂາແລ້ວບໍ່ມີຕີນພາຍ່າງ
ແມ່ນຫຍັງ ?

47

147. ບັກອຸ້ມລຸ້ມ ຕົກຂຸມບໍ່ຍ້າມ ບັກຂີ້ລ້າມ ນັ່ງຖ້າຢູ່ເທິງ
ແມ່ນຫຍັງ ?

148. ໃບຍາວວາ ຕາຕິດໂຕ ແມ່ນຫຍັງ ?

149. ໃບຍັກ ໆ ລູກຮັກເຕັມຄໍ ແມ່ນຫຍັງ ?

150. ໃບມັນທໍ່ແປ້ນກີ ໝາກມັນຈີ່ກິນເບ້ນ ແມ່ນຫຍັງ ?

151. ໃບມັນໃຫຍ່ທໍ່ໝ້າຕັ້ງ ຮອງນັ່ງບໍ່ໄດ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

152. ປາຫຍັງໃຫຍ່ກວ່າໝູ່ໃນນ້ຳຂອງ ?

153. ປູລູສ້ວຍ ສາມປີບໍ່ໂຂກາບ ເກີດແຕ່ພ້ອມພຣະເຈົ້າ
ປາມນີ້ບໍ່ບາມ ແມ່ນຫຍັງ ?

154. ໄປກໍຕ້ອຍ ມາກໍຕ້ອຍ ແມ່ນຫຍັງ ?

155. ໄປກໍແປະ ມາກໍແປະ ແມ່ນຫຍັງ ?

156. ໄປທໍ່ໄຮ່ນາ ມາທໍ່ກ້ອນເສົາ ແມ່ນຫຍັງ ?

157. ໄປໄວ ມາຊ້າ ແມ່ນຫຍັງ ?

158. ໄປຫາ ມາເປົ່າ ແມ່ນຫຍັງ ?

159. ຝ້າຫ້າແຈ ຄາຖາກັນຍັກ ແມ່ນຫຍັງ ?

160. ຜີບ້າອອກກ່ອນ ຫູໜວກຢູ່ກາງ ຕາຟາງນ້ຳກັນ ແມ່ນ
ຫຍັງ ?

161. ຜູ່ຢູ່ຫ້ວຍສາມມອງ ຜູ່ຢູ່ໜອງກອງກັນ ຜູ່ຢູ່ນາບັນຖ້ວຍ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໖໒. ຜູ້ໄປກ່ອນຖາງຫາງ ຜູ້ຢູ່ກາງງ້າງປິວະ ຜູ້ນຳກັນບໍ່ໄຂ້ກໍ
ຄາງ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໖໓. ຜູ້ເຫັນບໍ່ເອົາ ຜູ້ເອົາບໍ່ກິນ ຜູ້ກິນບໍ່ຂີ້ ຜູ້ຂີ້ບໍ່ເໝັນ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໖໔. ຜູ້ເຮັດບໍ່ໄດ້ໃຊ້ ຜູ້ໃຊ້ບໍ່ຮູ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໖໕. ໃຜໄປກໍເດົາ ໃຜມາກໍເດົາ ເຂົາບໍ່ເຂົາຄຳດູ ແມ່ນຫຍັງ?

໑໖໖. ສະບັບມິຄົມໄຫວ້ ຈຳພັນສາຍູ່ກາງທັງ ຍາມຝົນລົງ
ຫລົ່ມນ້ຳ ຍາມແລ້ງຂົນຢູ່ຖຽງ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໖໗. ສະຣັດສິນອນໃນຖ້ຳ ຝົນບໍ່ຮຳຈັກເທື່ອ ໝວດປ່ຽງຂົນ
ຫົວລ້ານປ່ຽງບໍ່ຫັນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໖໘. ສະຣັດສິນອນໃນຖ້ຳ ຝົນບໍ່ຮຳຈັກເທື່ອ ບາດວ່າແດດ
ກ້າ ໆ ເດືອນຫ້າຈຶ່ງຄ່ອຍຮຳ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໖໙. ສະຣັດສິນມັ່ງພາວະມາໃນຖ້ຳ ຫົວນ້ອຍທ່ຳໝາກຫັນ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໗໐. ພີ່ນ້ອງທ້ອງດຽວ ຫລຽວຫາກັນບໍ່ເຫັນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໗໑. ພັນກະໂລ່ງ ພັນກະໂລ່ງ ຕອນເຂົ້າປ່າທາງໜ້າມີສິບ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໗໒. ໄຟໄໝ້ປ່າ ບໍ່ໄໝ້ເຊືອກໜັງ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໗໓. ໄຟໄໝ້ປ່າ ບໍ່ໄໝ້ໝົກເຫັດ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໗໔. ມາຕົວນຶ່ງ ເຫັນໜ້ອຍນຶ່ງ ມາສອງຕົວບໍ່ເຫັນຊ້າ ແມ່ນ
ຫຍັງ ?

໑໗໕. ມ້າຕົວນຶ່ງ ແລ່ນມາແຕ່ປະເທດພະມ້າ ເອົາຫລັງຄາບ
ຫຍ້າ ຄາຍອອກເບ້ນຝ່ອຍ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໗໖. ມີແຕ່ຫົວ ບໍ່ມີປີກ ບິນໄປໄດ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໗໗. ມີໜອງບໍ່ມີນ້ຳ ມີແຕ່ບົວເດັຽຣະດາດ ນອກຜຸ້ນ້ຳ
ໜາມລ້ອມຖີ່ຖັນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໗໘. ມີຫົວບໍ່ມີຜົມ ມີນົມບໍ່ມີຄູ່ຊ້ອນນອນລີ່ຢູ່ສຽງນ ແມ່ນ
ຫຍັງ ?

໑໗໙. ແມ່ນ້ຳນຶ່ງ ຊື່ແມ່ນ້ຳເສທາ ຝົນຕົກມາແລ້ວແຫ້ງ ຍາມແລ້ງ
ແດດເຕັມຟ້ານ້ຳຖ້ວມຫົວ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໘໐. ແມ່ນ້ຳຮ້ອງກັກ ໆ ລູກນ້ຳຕົກຍວ່າ ໆ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໘໑. ແມ່ນ້ຳຮ້ອງອີ ໆ ລູກນ້ຳຟ້ອນລີ່ນ ໆ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໘໒. ແມ່ນ້ຳຮ້ອງໄອ້ ໆ ລູກນ້ຳຕົກໄຟ່ເຟ່ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໘໓. ແມ່ນ້ຳຫອບລູກໄວ້ ຖ້າແມ່ປາກລູກຈະຈາກແມ່ໄປ
ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໘໔. ແມ່ງຕັບເຕືອງ ບິນໄປຈັບກັກທ່ອນ ກັນນ້ຳຍ່ອນ
ຫົວງໍາ ໆ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໘໕. ແມ່ນຫຍັງ ຢູ່ໃນນ້ຳນົມກັດຕົມ ຢູ່ບົນບົກຊ່ອຍຕົມຫັງ
ຄ້າຍ ?

໑໘໖. ແມ່ນຫຍັງລອຍຢູ່ກາງສມຸດ ?

໑໘໗. ໄມ້ແກ່ແດ່ ສັກຢູ່ກາງໝອງ ໃຜມາກໍຕ້ອງ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໘໘. ໄມ້ຄັ້ມຫລາວ ຊັດເຂົ້າປ່າອ້ອຍ ຄົນຕັ້ງຮ້ອຍຊອກຫາ
ບໍ່ເຫັນ ແມ່ນຫຍັງ ?

58 ໑໘໙. ໄມ້ຫ່ອນນຶ່ງ ຢູ່ປະເທດລາມນາ ເອົາຂາຊີຂຶ້ນຟ້າ ເອົາ
ສົບໝັ່ນໃສ່ດິນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໙໐. ໄມ້ນ້ອຍ ໆ ຖິ້ມຢູ່ກາງທາງ ຊ້າງຢຽບບໍ່ຫັກ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໙໑. ໄມ້ນ້ອຍ ໆ ຖິ້ມຢູ່ກາງໝອງ ຄົນທັງເມືອງປອງເອົາບໍ່
ໄດ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

58 ໑໙໒. ໝາກຟ້າວຫ້າວ ໄຫລລ່ອງກາງວັງ ຄົນທັງດິນເກັບກິນ
ບໍ່ໄດ້ ແມ່ນຫຍັງ ?

X ໑໙໓. ໝູແມ່ນາມ ຄາມລົງນອນນ້ຳ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໙໔. ໝັດາງາດິນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໙໕. ລູກມັນຕີ ແມ່ນັ້ນຮ້ອງ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໙໖. ແລບແຊບສິ່ງຫໍ່ເກືອ ພາໄປທາງເໜືອ ພາເມືອທາງໃຕ້
ບໍ່ຂ້ອງບໍ່ຕາ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໙໗. ແລ່ນລົງສູນາລິດ ໆ ແລ້ວແລ່ນກັບເມືອ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໙໘. ລ່ວງກາງນາ ຫາກາງຂ່ວງ ຖ່ວງກາງເຮືອນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໑໙໙. ຫລີແຫລ ຫລີແຫລ້ ຫລີແລ ຫລີລ່າ ກົກມັນຕ່າເຕັ້ງ
ໃບຊ້ອນບໍ່ມີ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໐໐. ເຫລັກຊີແດງ ໄປແຫງຕາຜູ້ ຮາກມາຍັງເຖິງເມືອງ
ລະຄອນ ແມ່ນຫຍັງ ?

໔໐໑. ເວລາບໍ່ໃຊ້ເອົາໄວ້ເທິງຫົວ ເວລາຈະໃຊ້ຕ້ອງໂຍນຖິ້ມ
ແມ່ນຫຍັງ?

໔໐໒. ຫົວຖືກຸບ ເອົາຕີມຈຸບນ້ຳ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໐໓. ອີ່ມ້ອຍໆແອວກ້ວ ຂຶ້ນກົກງ້ວຫລືໄຕ່ພິດາມ ໃຈກ້າ
ຫາມບໍ່ຕົກຈັກເທື່ອ ແມ່ນຫຍັງ?

46
໔໐໔. ອີ່ມະລຸງຟຸງຟ້ວ ຜົວບໍ່ມີຊ້າມີລູກມາຈ້ອງ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໐໕. ອີ່ມຂຍຸກໆຜູ້ຢູ່ລຸ່ມດິນຕາຍຜູ້ຢູ່ເທິງສຳບາຍ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໐໖. ອີ່ມປຸ້ມທ່ໄຂ່ເບັດ ຄົນເຈັດຄົນກິນບໍ່ໝົດ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໐໗. ອີ່ມລຸ້ມຂີ່ຊີມ ຊີມຂີ່ອຸ່ມລູມ ສີ່ຫູ ສີ່ຕາ ຫົກຂາ ຫາງ
ນຶ່ງແມ່ນຫຍັງ?

໔໐໘. ອີ່ມລຸ້ມຢູ່ກາງໝອງ ຈອງຫອງຢູ່ກາງເຫລົ້າ ເຕົ້າເມົ້າກາງ
ເຮືອນ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໐໙. ອີ່ມລຸ້ມທ່ແມ່ງົວ ສິບຄົນຄົວບໍ່ພໍທິບປັ້ງ ແມ່ນຫຍັງ

໔໑໐. ອີ່ມລຸ້ມທ່ຫົວໝີ ສີດຳ ອອກຫາກິນຍາມເຊົ້າ ແມ່ນ
ຫຍັງ?

໔໑໑. ໂອ້ມ້ອ້ເອ້ມ ແອວອ່ອມສເມີໄໝ ລົງກະໄດ ເອົາຫົວ
ລົງກ່ອນ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໑໒. ອັລ໌ທ໌ໄຂ່ກາ ຕົກລົງມາບໍ່ແຕກ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໑໓. ເອົາບໍ່ໝັກ ຕັກບໍ່ເຕັມ ເຕັມບໍ່ຈິດ ມືດບໍ່ຈາງ ແມ່ນ
ຫຍັງ?

໔໑໔. ຮັກກໍຈູບ ບໍ່ຮັກກໍຈູບ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໑໕. ຮຸ່ງມາກະແປະກະແປະ ຄໍາມາແປະໃສ່ກັນ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໑໖. ຮຸ່ງມາຫ້ອຍຢູ່ຕ່ອງຕ້ອຍ ຄໍາມາກະຍ້ອຍເຂົ້າຮູ ແມ່ນ
ຫຍັງ?

໔໑໗. ແຮງຕໍ່ແຮງສັ້ນ ແຮງຕັດຍາວ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໑໘. ເຮືອນເສົາດຽວສິບສີ່ພັນຫ້ອງ ພີ່ນ້ອງມາເຊົາບໍ່ມີບ່ອນ
ຢູ່ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໑໙. ເຮືອນຫລັງນຶ່ງມີສິບສີ່ພັນຫ້ອງ ທຸກຫ້ອງທຸກນາງນອນ
ແມ່ນຫຍັງ?

× ໔໐໒. ຢາກຍາກໃຫ້ບັນ ຢາກສັ້ນໃຫ້ຕໍ່ ໝາຍຄວາມວ່າຢ່າງໃດ?

໔໔໑. ບໍ່ມີເມັຮູບອິດລູກໃຊ້ ບໍ່ມີໄມ້ບໍ່ອິດເຮືອນນອນ ໝາຍ
ຄວາມວ່າຢ່າງໃດ?

× ໔໔໒. ໃຫ້ເຈົ້າພົ່ນເຮືອໄວ້ຫລາຍລຳແຮ່ທ່າ ໃຫ້ເຈົ້າໝ້າເຂົ້າ
ໄວ້ເຕັມບ້ານທົ່ວເມືອງ ໝາຍຄວາມວ່າຢ່າງໃດ?

໔໔໓. ມອນສູງໃຫ້ມອນຂວ້າ ມອນຕໍ່າໃຫ້ມອນຫງາຍ ໝາຍ
ຄວາມວ່າຢ່າງໃດ?

໔໔໔. ໝອບໆເຂົ້າຫົວເທົ່າງ່າຍາງ ຍ່າງໂຍ້ງໆຫົວແຫບຂໍດິນ
ໝາຍຄວາມວ່າຈັ່ງໃດ?

໔໔໕. ຟາມກິນໝາກຂາມບ້ອມໝີໄປຕາຕໍ່ມັ່ງ ມັ່ງບໍ່ຂໍສາມມັກະ
ຕ່າຍຕາຍ ກະຕ່າຍຕາຍແລ້ວຈອນຟອມກະເລີຍເນົ້າ
ຈອນຟອມເນົ້າແລ້ວໝອມພັດບ້ອມບຸ່ມໃນ ໝາຍຄວາມ
ວ່າຈັ່ງໃດ?

໔໔໖. ກ້າມກ່າຍກ້າມ ກ້າມກ່າຍນາງກາຍ ສາລິກາກາຍຈັບ
ກ່າຍລົງນໍາກ້າມ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໔໗. ກົກມັນທໍ່ລໍາທຽມ ໝາກມັນລຽມນໍາກ້າມ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໔໘. ກົກເບ້ນຫວາຍ ປາຍເບ້ນເຊືອກ ໃຜແກ້ບໍ່ໄດ້ ຕາ
ແດງແກ້ກແຊກ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໔໙. ກົກເບ້ນຫວາຍ ປາຍເບ້ນເຊືອກ ໃຜແກ້ບໍ່ໄດ້ມາຜີຊື່
ບອກຄືມ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໕໐. ກ້າມຂອດໆແມ່ນກ້າມຫຍັງ?

໔໕໑. ກ້າມໝອຍໆແມ່ນກ້າມຫຍັງ?

໔໕໒. ກ້າມຄູ່ລູ່ໂຕດໂລດ ແມ່ນກ້າມຫຍັງ?

໔໕໓. ຂຽວເຫລືອມດັ່ງຟຣະອິນ ບິນເບ້ນຄືມັກ ມີໝັງສືຢູ່
ໜ້າເອິກ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໕໔. ຂວ້າໜ້າລົງດິນ ຜົມຟຣະຍາອິນໃນເນືອງນາກ ລິ້ມໃນ
ປາກຟຣະຍາແຖນ ຫ້າຟຣະຍາແຖນຟ້າຮ່ວມແມ່ນຫຍັງ?

ໄລຍະ ໕. ຄຸນນຸນໜ້າ ຜິເອົາໄປເຊື່ອງ ບາດວ່າສັກຮາດລ່ວງແລ້ວ
ຜິຊ້າສິ່ງຄື ແມ່ນຫຍັງ?

47 (ໄລຍະ ໖) ຄົນຜູ້ດຽວນັບໄດ້ຮ້ອຍໝື່ນ ແມ່ນຫຍັງ?

47 (ໄລຍະ ໗) ຄົນຕົກກ້າ ສາມຕາອອກຕາມື່ງ ກະຕ່າຍໝໍ ກິນກ້ຽງ
ບໍ່ຫລໍ່ ແມ່ນຫຍັງ?

ໄລຍະ ໘. ຄວາຍບັກຕູ້ ຫູສອງ ຫໍາມື່ງ ຕາຢູ່ຂ້າງເຂົ້າມື້ນຢູ່ຕາງ
ແມ່ນຫຍັງ?

ໄລຍະ ໙ ເຈຽກະດ້າງ ຫ້ອຍຢູ່ແຈຝາ ແມ່ນຫຍັງ?

ໄລຍະ ໑໐. ສັດສີ່ຕີນກິນສັດຕິນດຽວ ສັດຫົວຂຽວກິນສັດໜ້າຂວ້າ
ແມ່ນຫຍັງ?

ໄລຍະ ໑໑. ສັດທາງຍາວໄປເຊົາງ່າໄມ້ ໄປຈູດກິນສະດ່ອງໄປໄກ
ແມ່ນຫຍັງ?

ໄລຍະ ໑໒. ສັດນຶ່ງມື້ນ ກິນໄມ້ເບ້ນອາຫານ ກິນທາງທ້ອງຂອອກ
ທາງຫລັງ ບໍ່ກິນສິ່ງມາກິນແຕ່ໄມ້ ແມ່ນຫຍັງ?

ໄລຍະ ໑໓. ສັດນຶ່ງມື້ນ ຄົນມັກຫາກິນໄດ້ ຄົນມາທ້ອງເບ້າ ບາດຫາ
ກິນບໍ່ໄດ້ພາທ້ອງຕື່ງມາ ແມ່ນຫຍັງ?

ໄລຍະ ໑໔. ສັກຈູ້ບຫລຸບປັບ ສອງເຂົ້າເໝັກເຕັກເຂົ້າຈຳບັກ ແມ່ນ
ຫຍັງ?

X ໄລຍະ ໑໕. ສະລະເງາະເກາະຄໍ ສະລະງໍເກາະກັນ ນ້ຳລັ້ນກັນໄຫລ
ອອກລິລັ້ນລິລັ້ນ ຮອດບ່ອນຄັນແລ້ວຖອດ ແມ່ນຫຍັງ?

- 447. ສີບາດພາດຮ້ວງຄົວຕົ້ມໃສ່ງາຍ ແມ່ນຫຍັງ?
- 448. ສຸກໂຂ, ສຸກຂັງ, ສອຍວອຍ, ຊົມລົມ ດັງຄ້ວງຄ້ວງໃນ
ໝໍ້ ແມ່ນຫຍັງ?
- 449. ສຸກໃນດິນ ບົມບົມອາກາດ ພາດປາຍໄມ້ພຣະເຈົ້າມິຣະ
ພາມ ແມ່ນຫຍັງ?
- 450. ຊີ້ກັບຮູບຫົວຢູ່ຟ້າ ໂຕຢູ່ເມືອງຄົນ ແມ່ນຫຍັງ?
- 451. ດອກອັນນັ່ງ ຈຸມແຕ່ປາງພຣະເຈົ້າປານນີ້ບໍ່ບາມ ແມ່ນ
ຫຍັງ?
- 452. ດໍາປານກາ ມິຕາທົ່ວໂຕ ອອກລູກທາງຕີນ ແມ່ນຫຍັງ?
- 453. ຕູມໆກ້ອງສຽງດັງເທົ່າທົ່ວ ດັງຢູ່ຮອດຄູ່ມື້ໃຜຟັກແມ່ນ
ຕູມ ແມ່ນຫຍັງ?
- 454. ໂຕຢູ່ປ່າ ຫາງຢູ່ບ້ານ ແມ່ນຫຍັງ?
- 50 X 455. ໂຕຢູ່ໂຕກ ຂີ້ຢູ່ນ້ຳ ແມ່ນຫຍັງ?
- 50 X 456. ໂຕມັນຢູ່ນາ ຕາມັນຢູ່ນ້ຳກົກໄມ້ ແມ່ນຫຍັງ?
- 80 X 457. ຖ່ຽວກາງຄົມ ຍືນກາງນ້ຳ ແມ່ນຫຍັງ?
- 458. ບັກຄັງນັ່ງ ກິ່ງແຕ່ກົກຮອດປາຍ ຫາງປາຍມັນເບ້ນ
ລາຍກ້ານດົກ ກົກມັນເບ້ນຂົນອຸມອຸ ແມ່ນຫຍັງ?
- 459. ບັກສີ່ຫຼ່ຽມຮູ້ຮ້ອຍແຫ່ງ ມີແຕ່ກັນຮູ້ຂໍບໍ່ມີ ແມ່ນຫຍັງ?
- 460. ບັກຫລັງຂົດ ໂຕນນ້ຳບໍ່ຂຸ່ນ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໖໑. ບໍ່ກິນເຂົ້າ ບໍ່ກິນນໍ້າ ມັ່ງຢູ່ເສີຍໆ ແຕ່ເພິ່ນເຄີຍອາບນໍ້າ
ປິລະເທື່ອ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໖໒. ເບື້ອງຈິບໍ່ກິນ ກິນເບື້ອງບໍ່ຈິ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໖໓. ບັກອັມລັມ ໝັງຫັມບໍ່ພໍ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໖໔. ບໍ່ມີຊິນ ບໍ່ມີໝັງ ບໍ່ມີດັງ ບໍ່ມີປາກມີແຕ່ແຂ້ວແຖວຈີ
ຖືຖັນ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໖໕. ມີກາຈິບນ້ອຍ ກິນຂົນຕາງເຫຍື່ອບາດວ່າຕາບລູກຊິນ
ນໍ້າຕາຍ້ອຍຍ່າວລົງ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໖໖. ມ້ອງຂອງຂ້ອຍຊື່ວ່າບັກທອງ ມັນຈອງທອງຫລິ້ນແຕ່
ຂົນໝາກ ແມ່ເຖົ້າຮ້າຍເອົາເຫລັກທັງປາກ ເອົາສາກທັງ
ກິນ ເບິ່ນໝ້າອີ່ຕົນແມ່ນຫຍັງ

໔໖໗. ໝອງນ້ອຍໆມີຫຍ້າແຫຍມແຍະ ເຖິງຍາມແລງແປະກັນ
ຄູ່ມ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໖໘. ບໍ່ມີປາກລົງສູ່ນໍ້າ ຫາງຂົນຮອດດອຍ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໖໙. ແປໆຄິລິນຟານ ຄານກິນຫຍ້າໃນຫົວຈອມປອກ ແມ່ນ
ຫຍັງ?

× ໔໗໐. ປຽກກໍ່ສຸ່ມ ບໍ່ປຽກກໍ່ສຸ່ມ ແມ່ນຫຍັງ?

× ໔໗໑. ຜູ່ໃຫຍ່ໄປໄດ້ໜ້ອຍ ຜູ່ນ້ອຍໄປໄດ້ຫລາຍ ແມ່ນຫຍັງ?

× ໔໗໒. ມະໂນສິງຄັ້ມ ຕັນໃຈມະໂນສິງຄິດ ມະໂນມັດແມ້ງ
ພຣະນາງນ້ອງແຕ່ງກອນ ແມ່ນຫຍັງ?

໔໗໓ ມ້າບັກຂຽວສອງຂາພາແລ່ນ ເຮັດໃຫ້ແມ່ນມັກຊ້າຫລື

ໄວ ແລ້ວແຕ່ໃຈເຈົ້າຂອງຜູ້ຂໍ ແມ່ນຫຍັງ?

໒໔໔. ມີແຕ່ປາກມີແຕ່ລັມຫາແຂ້ວບໍ່ເຫັນ ແມ່ນຫຍັງ?

໒໔໕. ມີລູກໃນຫ້ອງຮ້ອງບໍ່ດັງ ໄປໝ້າມາຫລັງໄດ້ພິສເນີກັນ
ແມ່ນຫຍັງ?

໒໔໖. ຮີສີຢູ່ໃນຖ້ຳ ມອນຊັ້ນຫົວເຂົ້າ ກິນແຕ່ຫຍ້າຕາງເຂົ້າ
ບໍ່ຕາຍ ແມ່ນຫຍັງ?

໒໔໗. ລູກຈາກແມ່ໄປຢູ່ເມືອງບົນ ແມ່ນັ້ນຢູ່ນໍ້າຕົນເຮົາເຫັນ
ຄູ່ມ ແມ່ນຫຍັງ?

໒໔໘. ວັດນ້ອຍໆມີພຣະຫລາຍອົງ ປະຕູຂົງກໍາແພງຫລາຍຊັ້ນ
ແມ່ນຫຍັງ?

໒໔໙. ວັດບ້ານຂ້ອຍມີພຣະຫລາຍອົງ ເອົາມືປາຍພຸ່ມຄາຄູ່ມ
ແມ່ນຫຍັງ?

໒໕໐. ຫາງຢູ່ນໍ້າໂຕມັນຢູ່ເທິງບົກ ແມ່ນຫຍັງ?

47 (໒໕໑.) ແຫຫລືອລັ້ນ ເຫັນຄົນມາຫາກບໍ່ແລ່ນ ຈັບບ່ອນໃດ
ໄດ້ບ່ອນຫນ້າ ຫາກແຫລືອຍຄູ່ຍາມ ແມ່ນຫຍັງ?

+ + +

ຕອບ

໑. ຕິບເຂົ້າຫລີກ່ອງເຂົ້າ
໒. ກົບສາວໄມ້
໓. ອ້ວຜ້າຍ
໔. ແກງໝາກຫອຍ
໕. ຜັກແວ່ນ
໖. ກົກເສົາ ແລະຫລັງຄາເຮືອນຍາມຝົນ
໗. ຕົ້ນຮ້ອງກົກກ້ວຍ ດອກຮ້ອງ ໝາກປີ ໃບຮ້ອງ ໃບຕອງ
໘. ເຫົາ
໙. ກົກຂາມ
- ໑໐ ໃບບົວ
- ໑໑ ໝາກກ້ວຍ
໑໒. ກົກສາມພັນງ່າ
໑໓. ລຳກະຜຸກ
໑໔. ສາຍໄຟຟ້າ
໑໕. ປີກ້ວຍ
໑໖. ແຂ້ວຫລີດຸມເສື້ອ (ໄຫດດຳ?)
໑໗. ໝາກມັດ
໑໘. ຫິມຝົນພ້າ
໑໙. ລູກຫະນູ

໔໐. ໃບບົວ ໃບບອນ
 ໔໑. ມິດຕັດຫລືມິດກະໄຕຕັດຜົມ
 ໔໒. ໝາກມັດສີແດງ
 ໔໓. ຄວັມໄຟໃນເຮືອນ
 ໔໔. ເຂົາງົວ
 ໔໕. ເສັ້ນຜົມ
 ໔໖. ຫາງຫຽວ
 ໔໗. ຫູ
 ໔໘. ກອງແລ
 ໔໙. ຫຽນກັບກອກຢາທີ່ພັນດ້ວຍໃບຕອງ ຫລືໃບໄມ້ອື່ນ
 ໓໐. ໝາກຫລືສ້ຽນບໍ່ກຕິມ (ບັງໄດ້ເອົາຖິ້ມບັງບໍ່ໄດ້ປະຕາຕິມ)
 ໓໑. ຄັ້ມຊິງຫລືຄັ້ມແຮ້ວທ້າງສັດ— ໂຮງກະບອງ—ໄມ້ຕາມ
 ໓໒. ຂົນຕາເວລາມອນຫລັບ
 ໓໓. ແມງຄັບເຕື່ອງ (ໂຕສີຂຽວ ມີໄລແຫລມຢູ່ອົກ)
 ໓໔. ກ່ອງເຂົ້າຫລືຕິບເຂົ້າ (ເຂົ້າບໍ່ເຕັມອັດລົງແຈບ ເຂົ້າສວດ
 ປາກອັດບໍ່ແຈບ)
 ໓໕. ຄັ້ມນາຫລືຄັ້ມແທນາ
 ໓໖. ໝາກຟ້າວ
 ໓໗. ກົກໝາກເຄັງ

໓໘. ກົກໝາກເຄັງ— ໝາກເຂືອຂົ່ມ
 ໓໙. ບຸນ, ບາບ, ບໍ່ມຍາແລະຕັມຫາ
 ໔໐. ຫອຍ
 ໔໑. ຂີ່ໄຂ່ຂາງ (ຂອງແມງວັນ)
 ໔໒. ຈິກ (ຂີ່ໄກ່ກີກໍ່ວ່າ)
 ໔໓. ຫ້ອງພ້າ (ມັນມີສີຂຽວຫລືສີແຫລ້ ຄື ກັບເບິ່ງດົງໄມ້ແຕ່
 ໄກ ໆ)
 ໔໔. ມິດຊະມາກໝີບສີສຽດ
 ໔໕. ກະບອງ (ກະໄຕ້ກໍ່ວ່າ)
 ໔໖. ລົມ
 ໔໗. ຄັມໄຊ້ສະນ້າ
 ໔໘. ກອກຢາ
 ໔໙. ຄັມເບັດ
 ໕໐. ສຽມຫລືໝາກຈິກ, ຊ້າງ, ປູ
 ໕໑. ແຂ້ວໃນປາກ
 ໕໒. ກ້ອງຖ່າຍຮູບ (ຂະໜາດທີ່ຕ້ອງຕັ້ງຂາຕັ້ງ)
 ໕໓. ຄືໄຟທີ່ມີກ້ອນເສົາສາມກ້ອນແລະໄຟພວມລຸກ
 ໕໔. ຄຽງເຫລັກສຳລັບຕັ້ງໝໍ້

໔໕. ຄືໄຟມີສາມກ້ອນເສົ້າ ໝໍ້ ທີ່ດໍາແລ້ວຂັ້ນຕັ້ງ ສຽງນໍ້າໃນ
ໝໍ້ ຟັດປຽບໃສ່ປີ ແສງໄຟແລບເລັຽກັ້ນໝໍ້ ປຽບໃສ່ກັບ
ຫລາວ

໔໖. ຮູດັງ

໔໗. ຕອງເດີຕັດຜົມອ້ອມຫົວຄົນ

໔໘. ຄົນສອງຂາຂັ້ນຂໍ້ແຍ້ງຊ້າງ ແຍ້ງຊ້າງຢ່າງເທິງຫລັງຊ້າງ

໔໙. ຫົວເຂົ້າສອງກ້າຂອງຄົນ

໕໐. ຫູ

໕໑. ອາການຂອງຄົນ ຝົມພ້າ ຝົມມິດ

໕໒. ຄົນຈໍາພວກໝໍ້ລໍາເຮືອງ ຫລືພວກຫລິ້ນລິເກ

໕໓. ອາການຂອງໝາເຊິ່ງກັ້ນ

໕໔. ຄົນຫາມໝູຫລືຫາມຟານກໍ່ໄດ້

໕໕. ອາການຍ່າງຂອງເຕົ້າ, ສີ່ຄົນ=ຂໍ້ຂາ ສຽງກແປ້ນ= ຫົວ
ມັນຫລຸບອອກຫລຸບເຂົ້າ

໒໒໒ (໕໖) ຄົນຫາມໝູຫລືຫາມຟານກໍ່ໄດ້

໕໗. ຂ້ອງຫລືໝວງທີ່ມີງາອັດປາກ

໕໘. ມຸ້ງ

໕໙. ກະດັງ (ສະດັງຫລືຍິ່ກວ່າ)

໖໐. ແສງແດດ

໗໑. ໝັງຈີ່, ໄຂ່ຕື້ມ, ຫອຍ (ຕື້ມສຸກຝາໄງອັດປາກມັນຂົວະ
 ອອກ)
໗໒. ຝອດນ້ຳ
໗໓. ແຫວນຫົວໃຫຍ່ກ້ຽງ ໆ
໗໔. ຫລັກຮ້ວແລະກົກໝາກສາລີ
໗໕. ຄົມເມື່ອຍັງມ້ອຍມັນຕາມ ໃຫຍ່ແລ້ວຍ່າງສອງຂາ ຍາມ
 ເຖົ້າເອົາໄມ້ເທົ່າຕື້ມຕາງຂາອີກອັນນຶ່ງ
໗໖. ຫູຄວາຍ ຫລືຫຼົງວ
໗໗. ຟິມຕ່າຫຼຸກ ເວລາຟັດຟິມ
໗໘. ກ້ອນເສົ້າ ໝໍ້ (ທີ່ໃຊ້ຈົມດຳແລ້ວ) ສຽງນ້ຳໃນໝໍ້ ທີ່ພວມ
 ຮ້ອນ ແສງໄຟທີ່ແລບເລ້ຽງກັນໝໍ້
໗໙. ເງົາຜາ (ຮົ່ມຂອງໝໍ້ຜາໝໍ້ພູ)
໘໐. ໄຫວາກ
໘໑. ຫາງເສື້ອຂອງເຮືອ (ໝາກກະລົກເຮືອ)
໘໒. ກະຕ່າຍຂູດໝາກຟ້າວ
໘໓. ແປງສີແຂ້ວ ເວລາສີແຂ້ວ, ອາການຈັບຂາໄມ້ຂູດລີ້ມ
 ໄປຂູດລີ້ມມາ ມັກອ້າປາກແລະຕາເຫລືອກ
໘໔. ເຮືອ
໘໕. ຫົມຫາງ ປຽບໃສ່ເຊືອກ ຄົມເດີນຖມົມປຽບໃສ່ຄວາຍ

- ຊູຜ. ຂຽງຟັກຊຸ່ມຟັກລາບ
 ຊູກ. ກົກໄຕ້ນ້ຳຫລືໄຕ້ນຸ່ມ
 ຊູຂ. ໄມ້ຢຽບຫຼຸກ
 ຊູຜ. ສ້າງນ້ຳ
 ຜ໐. ດັງ
 ຜ໑. ຄົກນອງ
 ຜ໒. ຫົວຜັກຫຽມ ຫລືຫົວຜັກບົ່ວ
 ຜ໓. ພຣະພຸທຮູບ (ຮອດເດືອນຫ້າຈຶ່ງມີຜູ້ມາສົງນ້ຳ)
 ຜ໔. ຫວດຫລືມວຍໜັງເຂົ້າ (ໃຊ້ຈົນດຳແລ້ວ)
 ຜ໕. ແມງຕັບເຕົ້າ
 ຜ໖. ເງົາຂອງຄົນຫລືສັດ
 ຜ໗. ສິ້ວ (ແຮ່ງຕິແຮ່ງກັດ)
 ຜ໘. ໝາກຂາມ
 ຜ໙. ໝາກເຜັດຂຽວ
 ໑໐໐. ໄຂ່ຂາງ, ໝອນ, ແມງວັນ
 ໑໐໑. ຂຸ່ງ
 ໑໐໒. ໝາກເຟອງ (ຕົກລົງຂ້າງໃດ ຂ້າງນຶ່ງກໍຍັງຊື່ອອກຢູ່)
 ໑໐໓. ກໍສິງໃຕ
 ໑໐໔. ຊ້າງ, ປວກ, ພວກອົງພວກກວາງ

໑໐໕. ຕາປູ (ຕອກໄມ້)
 ໑໐໖. ຫົມຫາງ
 ໑໐໗. ຫາງຫຽວ
 ໑໐໘. ໄຫປາແດກ (ເວລາຈົກມັນແປດເປ້ອນສອກ)
 ໑໐໙. ເຕ້າປູນຄ້ຽວໝາກ
 ໑໑໐. ດາງໃຍແນງນຸມ
 ໑໑໑. ລັກສະນະຄົມເຂັ້ມຜ້າຍ
 ໑໑໒. ຄົມສັກສຸ່ມເອົາປາ
 ໑໑໓. ຖ້ວຍເປົ່າ
 ໑໑໔. ຖຽງມາ, ເປົ່າແຕນ
 ໑໑໕. ລົມໃນປາກ
 ໑໑໖. ມຸ້ງກາງນອນ
 ໑໑໗. ຄຽງ ໝັ້ນ ຫວດ
 ໑໑໘. ຫລອດຜ້າຍຫລືຫລອດໄໝໃນກະສວຍ
 ໑໑໙. ສຽງປິມ (ລາງຄົມວ່ານົກຂີ້ຖີ່ຮ້ອງ) ຄົມຊິງຫລືຄົມແຮ້ວ
 ສັກສຸ່ມ, ເຊືອກຜູກຄົມໄດ, ໄມ້ຕາມ
 ໑໒໐. ຕັກແຕນ
 ໑໒໑. ເຮືອ
 ໑໒໒. ຂີ້ກະເດືອນ, ເຈັຽ

໑໔໓. ຕົ້ນກ້ວຍ
 ໑໔໔. ມົກປິນ (ປິນເພິງ)
 ໑໔໕. ໝາກແຕ້ຫູ
 ໑໔໖. ເຫື່ອ
 ໑໔໗. ໝ່ວຍຕາ
 ໑໔໘. ເອົາໝາກລ້ອມໝາກມ້ ຍ້າມເໝັ້ນມາກິນ
 ໑໔໙. ໄປ້ຕິນ
 ໑໕໐. ແກງປາ, ພຍາມາກ=ຈອງ, ຜູ່ສາວເຈົ້າຂອງມັງເຝົ້າ
 ໑໕໑. ແວ່ນສຳລັບແຍງ
 ໑໕໒. ຫຽນໄຂ
 ໑໕໓. ງ, ປິງ
 ໑໕໔. ງ, ເຄືອໄມ້, ປິງ, ບ່ວງ
 ໑໕໕. ເຫົາ
 ໑໕໖. ບວຍຫລືໄອຕັກນ້ຳ
 ໑໕໗. ເຮືອແລະເຮືອປິນ
 ໑໕໘. ຮຸງກິນນ້ຳ
 ໑໕໙. ຍຸງປິນອ້ອມຫົວເຮົາ
 ໑໕໐. ກ່ອງເຂົ້າຫລືກະຕິບເຂົ້າ
 ໑໕໑. ອູ່ນອນເດັກນ້ອຍ

໑໔໒. ກໍ່ໄຜ່
 ໑໔໓. ຂໍ້ມູກ
 ໑໔໔. ຕຸ້ມຫູ
 ໑໔໕. ແຫ (ຂາໄປໃຊ້ຟືອອອກຫວ່າມ ຂາກັບມາປ້ອມມາ)
 ໑໔໖. ຍໍ (ສໍາລັບຍົກເອົາປາ)
 ໑໔໗. ປ້ອມຕັກນ້ຳ ຄຸນັ່ງຖ້າຢູ່ເທິງ
 ໑໔໘. ລໍາອ້ອຍ ປູ
 ໑໔໙. ກົກໝາກຮຸ່ງ
 ໑໕໐. ກ້ວຍ
 ໑໕໑. ໃບໝາກເອິກ
 ໑໕໒. ປາລັບຂອງ
 ໑໕໓. ຍອດຫາດ (ດວງບິຫາດ)
 ໑໕໔. ເຕົ້າປູນລ້ຽວໝາກ
 ໑໕໕. ຮອຍຕົມ
 ໑໕໖. ແຫ
 ໑໕໗. ໄປຖ່າຍ (ເວລາປອດຫລາຍ)
 ໑໕໘. ໄປຫາຂອງຊໍາຣະ ມາບໍ່ຫາ (ໄມ້ແກ້ງຫລືເຈ້ຽຽຊໍາຣະ)
 ໑໕໙. ນຸ້ງກັນຍຸງ
 ໑໖໐. ຄວາຍ, ໄຖຫລືຄາດ, ຄົມ

໑໖໑. ແມງມຸມ, ຫອຍ, ຈຸດຈິເຣັດເປົ້າຂີ້ຄວາຍ

44 (໑໖໒) ຄວາຍ, ໄຖ, ຄົມໄຖມາ

໑໖໓. ຕາ, ມີ, ປາກ, ກັມ

໑໖໔. ໂລງໃສ່ຂອນຜີ

໑໖໕. ຫິນຟົມມິດ, ຄໍາເບິ່ງຄົມມິດ

໑໖໖. ພະມຽງໄຖ

໑໖໗. ຈີລ່, ຈີມາຍ

໑໖໘. ພຣະພຸທຮູບ

໑໖໙. ຈີລ່, ຈີມາຍ

໑໗໐. ຫູສອງກ້າ

໑໗໑. ຫັບໃສ່ໄກ່ຕໍ່

໑໗໒. ຫິນຫາງ

໑໗໓. ໂພນປວກ

໑໗໔. ມົວຕາກ້ານຶ່ງຍັງພໍເຫັນ, ມົວສອງຕາຫລຽວບໍ່ເຫັນ

໑໗໕. ມ້າຊອຍຢາດູດ

໑໗໖. ລູກປີມ

> ໑໗໗. ໝາກມ້ສຸກ

໑໗໘. ແມ່ຊີຫລືແມ່ຂາວ

໑໗໙. ເຫື່ອ (ເສຫາ-ເຫື່ອ)

໑໘໐. ການຟ້ມໄມ້ ຂໍຂວາມຕົກ
 ໑໘໑. ສຽງໄມບ້ນຜ້າຍໃສ່ຫລອດ
 ໑໘໒. ການເລື່ອຍໄມ້ ຂໍເລື່ອຍຕົກ
 ໑໘໓. ການຍິງປືນ
 ໑໘໔. ຫ້າງົວ ໆ (ຫ້ອງຳ ເວ້າປືນ)
 ໑໘໕. ປາສລາມ, ຕຳຮວດສລາມບົກ
 ໑໘໖. ດິນສໍ, ປາກກາເວລາຂຽນປັ້ມ
 ໑໘໗. ໄມ້ຈິບປຸນ
 ໑໘໘. ເຂັ້ມ
 ໑໘໙. ໄຖ, ໄຖມາ
 ໑໙໐. ເສັ້ນຜົມ
 ໑໙໑. ເຂັ້ມຕົກໜອງ
 ໑໙໒. ຕາເວັ້ນ
 ໑໙໓. ໄຊໃສ່ປາ
 ໑໙໔. ກອງຂໍຄວາຍ
 ໑໙໕. ເຂາະແຂວນ, ຄໍງົວຄໍຄວາຍ
 ໑໙໖. ຕີນ
 ໑໙໗. ຂໍມຸກເດັກນ້ອຍ
 ໑໙໘. ໄຖ, ຕາດປັດເດັ່ນ, ຍູກວາດ

໑໙໙. ກົກດອກໝາໄໝ້
 ໒໐໐. ມັນແກວແດງ (ມັນດ້າງແດງ)
 ໒໐໑. ສມໍເຮືອໃຫຍ່ (ເວລາຈະອອກເຮືອບໍ່ໃຊ້ ຕ້ອງກູ້ສມໍ
 ເຮືອນ້ຳຂຶ້ນ ເວລາຈະຈອດເຮືອຕ້ອງຖິ້ມສມໍລົງເກາະຟ້າ)
 ໒໐໒. ໄຫເຂົ້າ
 ໒໐໓. ມົດແດງ (ມົດແດງແນວອື່ນທີ່ລ້າຍຄືກັນນີ້ກໍໄດ້)
 ໒໐໔. ເຂາະແຂວນຄົງວັດຄວາຍ
 ໒໐໕. ຜູ້ຢູ່ລຸ່ມແມ່ນປາຖືກເບັດ ຜູ້ຢູ່ເທິງແມ່ນເຈົ້າຂອງເບັດ
 ດີໃຈ
 ໒໐໖. ເຕົ້າປູນສຳລັບຕ້ຽວໝາກ
 ໒໐໗. ຄົນຂີ່ມ້າ (ຄົນຖືເບັດຊຶມແນວນຶ່ງ ມ້າກໍຖືເບັດຊຶມແນວ
 ນຶ່ງ)
 ໒໐໘. ກ້ອນໂງ່ນຫີນກາງມ້າ, ເສືອ, ແນວ
 ໒໐໙. ຈຸນປວກມ້າ ຫລືກ້ອນຟອງຟອດມ້າ
 ໒໑໐. ບາດຂອງຄູບາ
 ໒໑໑. ໝາແມ່
 ໒໑໒. ໜ່ວຍຕາ
 ໒໑໓. ບັນຍາ, ໂລຟະ, ຕັນຫາ, ບຸນກຸສົນ, ບາບ
 ໒໑໔. ໝາກຫອຍຈູບ ຕ້ອຍກັນແກງຫລືອ່ອນ

໔໑໕. ຕາສອງກ້າ

໔໑໖. ໄລຄັດປະຕູເຮືອນ

໔໑໗. ກອກຢາ, ຫົມທາງ (ເຮັດໃຫ້ຍາວ ມັກເວົ້າວ່າຕັດທາງ)

໔໑໘. ໄມໝາກງາທີ່ຢູ່ໃນໝ່ວຍຂອງມັນ

໔໑໙. ຈໍມ້ອນ

໔໒໐. ເພິ່ນປຽບໃສ່ວ່າ ຄົນເຄີຍເປັນສ່ຽວເປັນເພື່ອນກັນ ເປັນ
ພໍ່ມ້ອງກັນ ເປັນຜົວເປັນເມັຽກັນ ຖ້າເກີດມີຄວາມຜິດ
ໃຈກັນ ຖ້າຢາກຍຶດຍາວຕໍ່ກັນເມື່ອພາຍໜ້າ ໃຫ້ຕັດການ
ວິວາດຜິດຖຽງ ຕັດຄວາມໃຈຮ້າຍໃຈຄຽດຕໍ່ກັນມັນເສັຽ
ແຕ່ຖ້າຢາກໃຫ້ທາງໄມຕຣິນີ້ມັນສ້ຽງສຸດລົງທໍ່ນັ້ນ ກໍ
ໃຫ້ຕໍ່ການວິວາດຜິດຖຽງ ໃຫ້ເຮັດໃຈສັ້ນແກ້ແຕ້ມ ເຮັດ
ໃຈຮຸນຮ້າຍຕໍ່ໄປ ໄມຕຣິນີ້ແຕ່ຈະສັ້ນແລະສຸດລົງ

໔໒໑. ໄດ້ແກ່ຄຽບາອາຈານຢູ່ວັດ ບໍ່ມີເມັຽແຕ່ມີລູກສິດເຕັມ
ວັດ ຕາມໃຈແຕ່ຈະໃຊ້ (ເຈົ້າມາຍດີ ໆ ໃນໂຮງການ—
ຫລວງກໍຄືກັນ) ຕອນສອງໝາຍເຖິງຄຽບາອີກກໍໄດ້ ໄປ
ບ້ານໃດວັດໃດກໍມີກະດິໃຫ້ມອນ ຫລືໝາຍເຖິງຄົນດີມີ
ໃຈກວ້າງຂວາງ ໄປບ່ອນໃດກໍມີຄົນຮັບຕ້ອນໃຫ້ກິນ
ໃຫ້ມອນເຮືອນດັ່ງນີ້ກໍໄດ້.

໔໒໒. ເພິ່ນເວົ້າປຽບທຽບ ການສ້າງຄຸນງາມຄວາມດີຕໍ່ເພື່ອນ

ບ້ານເພື່ອນເມືອງ ຖ້າຄາວຈະຂ້າມນ້ຳໄປທີ່ໃດ ໃຫ້ໃຜ
ເອົາສິ່ງຂ້າມ ຫລືຍົມເຮືອໃຜກໍບໍ່ຍາກ ແລະບຸກຄົນດັ່ງ—
ກ່າວຂ້າງເທິງ ເບັ້ມຜູ້ຮູ້ຜູກໄມຕຣີບໍ່ຂີ້ຖີ່ ມີຂອງກິມໝັ້ນ
ຍົມເຊົາສິ່ງແລງ ແກ່ໝູ່ຄູ່ຕາມມິຕາມເກີດ ຜູ້ນັ້ນໄປໃສ
ບໍ່ອິດເຂົ້າກິມ ທ່ຽວໝ້າເຂົ້າໜັງເຂົ້າໄວ້ທຸກເຮືອນແລ.

໔໔໓. ຍົກຕົວຢ່າງ ເຮົາໄປນອນຫ້າງຍິງສັດ ຕ້ອງນອນຣະວັງ
ຂ້າງລຸ່ມ ເພື່ອຈອບເບິ່ງສັດທີ່ເຮົາຕ້ອງການຍິງ ຫລືຣະ
ວັງຈະມີສັດຮ້າຍເສືອຫລືໝີເບັ້ມຕົນ ຕອນສອງນັ້ນເຮົາ
ນອນຕ່າຕ້ອງນອນຫງາຍ ຣະວັງຂອງຢູ່ເທິງຈະຕົກໃສ່
ຢ່າງນອນກ້ອງກົກໄມ້ເບັ້ມຕົນ ຫລືຈະເອົາສຸພາສິດວ່າ
ນອນຂວ້າໃຫ້ຫລຽວເບິ່ງເຊືອກຄວາຍ (ວ່າມັນຢູ່ໃນ—
ຄອກບໍ່ ຫລືຖືກຂະໂມຍລັກແກ້ໄປແລ້ວ) ນອນຫງາຍ
ໃຫ້ຫລຽວເບິ່ງໄຟຫຍ້າ (ທີ່ມຸງເຮືອນວ່າບ່ອນມັນຫ່າງມັນ
ຈະຮົ່ວ) ດັ່ງນີ້ເບັ້ມຄຳແກ້ໃນຕົວກໍໄດ້

໔໔໔. ຕອນທີໜຶ່ງເພິ່ນເວົ້າເບັ້ມເຄື່ອງປຽບທຽບວ່າ ຄົນທີ່ມີ
ກິຣິຍາມາຣະຍາດຄ່ຽມຄົມ ຮູ້ຈັກອ່ອນນ້ອມຕໍ່ຜູ້ຫລັກຜູ້
ໃຫຍ່ຜູ້ເຖົ້າຜູ້ແກ່ ຜູ້ນັ້ນຍ່ອມເບັ້ມຜູ້ສູງດ້ວຍກຽດດ້ວຍ
ຍົດ ມີແຕ່ຜູ້ຍົກຍໍສໍຣະເສີມ ບໍ່ມີກິດກຽດຕິຍົດໃຫ້ຕ່າ
ລົງ ຕອນທີສອງເພິ່ນເວົ້າປຽບທຽບ ໃສ່ຄົນທີ່ບໍ່ມີຍົດບໍ່ມີ

ວິຊາ ຊ້າພັດກົດວາດກົດຊົງໃຫຍ່ສູງ ບໍ່ຮູ້ອ່ອນມ້ອມ-
ຖ່ອມຕົນຕໍ່ຕົນອື່ນ ມີແຕ່ຜູ້ອື່ນຈະຕິຕຽນວ່າເບັນຕົນຕໍ່າ
ຕ້ອຍ ແມ່ນມີໜ້າທີ່ການສູງຕົນກໍເວົ້າຢຽບຍ່າ ໃຫ້ຕໍ່າລົງ
ແທບຟັ້ນດິນ ເວົ້າງ່າຍ ທຸກວ່າ ງ່າໄມ້ທີ່ມີໜາກຍ່ອມ
ອ່ອນລົງ ສ່ວນງ່າໄມ້ທີ່ບໍ່ມີໜາກມັນມັກດິດເດ່ສູງຫນ້າແລ

໔໔໕. ຈະຂໍປຽບໃຫ້ຫລຽວເຫັນແຕ່ແນວດຽວ ເຊິ່ງຜູ້ອ່າມ

ອາດຈະເອົາໄປປຽບໃສ່ແນວອື່ນ ທຸ ອີກກໍໄດ້

- ລູກ(ຟາມ)ເຮັດຊົ່ວ(ກິນໜາກຂາມບ້ອມ)
- ເຮັດໃຫ້ເສັຽໜ້າເສັຽຕາ ເສັຽເງິນຄຳຂອງພໍ່ແມ່(ຄາຕໍ່ມັ້ງ)
- ລູກມັນ ເມື່ອພໍ່ແມ່ບໍ່ເອ້ອເຟ້ອຊ່ອຍແກ້ (ມັ້ງບໍ່ຂໍ) ກໍ
ຕ້ອງຮ້ອນຮົມຈົມເຖິງໂທດ (ກະຕ່າຍຕາຍ)
- ເມື່ອລູກຖືກໂທດສະຖານໃດ ທຸ ກໍຕາມ ພໍ່ແມ່ (ຈອມ-
ຟອມ) ກໍຕ້ອງຍາກນຳ ເສັຽຊື່ສຽງນຳ(ເນົ້າ)
- ເມື່ອເສັຽຊື່ເສັຽຊັບ ກໍມີແຕ່ຕົນຈະຫຍັ້ຫຍັນໃຫ້ຈິບຫາຍ
ວາຍວອດຕື່ມ(ໝອງບ້ອມບຸ່ນໃນ) ດັ່ງນີ້ແລ

໔໔໖. ໄໝຫຍ້າມຸງເຮືອນ ຊຶ່ງເອົາຕອກມັດຕາມກອນຊ້ອນກັນ
ລົງມາ

໔໔໗. ກົກເຫືອງ (ປູກເອົາເປືອກເຮັດບໍ່ ຄ້າຍ ທຸ ພວກບ້ານ)
ຫລືຮວງເຂົ້າ

໔໔໘. ແຊກທີ່ເຮັດດ້ວຍຫວາຍມີເຊືອກຢູ່ປາຍສຳລັບມັດ
໔໔໙. ຄົນສຳລັບຕໍ່ໄກ່ ທີ່ຂະເຈົ້າເອົາຫວາຍເຮັດກົກ ເອົາເຊືອກ
ເຮັດບ້ວງຢູ່ທາງປາຍ
໔໕໐. ກົມຫອຍ
໔໕໑. ກົມຂອງມາມໝາກສາລີ ຫລືເຂົ້າໂຄດ
໔໕໒. ກົມຂອງສ້ອມ, ກົມຂອງໄຊທີ່ເອົາໄປໃສ່ເອົາປາ
໔໕໓. ແມ່ນແນງຄັບຂຽວ, ທີ່ເອີກມີລາຍຄ້າຍໂຕໜັງສື
໔໕໔. ຫອຍ, ເຫົາ, ໝາກລົ້ມໄມ້(ຫລືໝາກລົ້ມຟ້າ) ໝາກເຂືອ
ຂົ້ມ.
໔໕໕. ອີ່ງ, ຍາມແລ້ງມັນເຂົ້າບັກຫລືເຂົ້າໄງ ຍາມຝົນປີໃໝ່ຈິ່ງ
ອອກມາ
໔໕໖. ຄົນຫົວລ້ານ
໔໕໗. ໝາກຟ້າວ ຕາມຫົມມະດາໝາກຟ້າວມີສາມຕາ ແຕ່ມັນ
ອອກໜ້າຈະຕ້ອງອອກໜ້າດຽວ ເມື່ອຄົນຜ່າເອົາກະຕ່າຍ
ຂູດເອົາຊົມມັນ ປຽບວ່າກະຕ່າຍກິນ
໔໕໘. ແມ່ນຄັມຊິງ ຫລືຊິງທີ່ມີທາງແບບເກົ່າ
໔໕໙. ແມ່ນເບ້ຽສຳລັບເບ້ຽຜ້າຍ
- 44 (໔໕໐) ເຕົ້າກິນເຫັດ, ເບ້ດກິນຫອຍ
໔໕໑. ໄມ້ສາມຕາແຫລວ ເອົາໄມ້ມາສາມຂັດກັນຖືວ່າ ກົມເຄາະ
ກົມຈັງໄຮ

໔໔໒. ບັງໄຟຫາງ

໔໔໓. ກົບສາວໄມ້

໔໔໔. ປົມຂອງນາຍພາມ ຖ້າຍິງສັດໄດ້ລູກປີບໍ່ມີ ບໍ່ໄດ້ຍິງສັດ
ລູກປົມຍັງຢູ່ຫ້ອງ

໔໔໕. ໄມ້ຄັດຕາໝູ ເວລາເອົາຫຍ້າລົບຫລັງຄາເຮືອນ ຕາມ
ສມັຍທີ່ຍັງເອົາໄຟຫຍ້າມຸງເຮືອນ

໔໔໖. ແມ່ນຄົນຄາດນາ ເມື່ອໄປຮອດຄັ້ນນາແລ້ວ ຕ້ອງຖອດ
ຫລີຍົກຄາດກັບຄືນ

໔໔໗. ແມ່ນຜັກຕ່າມິນ ພາສາໄທຮ້ອງວ່າ ຜັກຕ່າລິງ ແລະ
ຕ່າລິງມີມຸ້ຖ້າເບ້ນເງິນກໍ່ ໔ ບາດເບ້ນນຶ່ງຕ່າລິງ ຖ້າເບ້ນ
ມ້າໝັກກໍ່ໝັກສີ່ບາດຕ່າລິງ

໔໔໘. ຈີ່ໝັງ, ຕັ້ມກອຍ, ໄມ້ຈິມຫອຍ, ບ່ວງຈອງ

໔໔໙. ເຂົ້າໝັ້ນ, ເຜັງ, ເຄື່ອງວ່ນໝູ (ທີ່ວ່າມີເຂົ້າໃຈກັນວ່າ
ພຣະພຸດເຈົ້າມີພາມຍ້ອນສເວີຍ ໝູງວ່ນ)

໔໕໐. ດາວຊ້າງ (ດາວຊ້າງມີ້ ມີແຕ່ຮູບຕອນຫົວແລະງວງ
ມີ ກຸ ໝ່ອຍ)

໔໕໑. ຈຸນຄ້ອງ

໔໕໒. ແຫທີ່ຍ້ອນເລືອດ ແລະໃສ່ລູກກ້ວຫາງຕີນແລ້ວ

໔໕໓. ໝາກຕູ້ມ

໔໕໔. ຫາງເຫນຜັກໄໝ (ເຄືອຫາງໝູກໍ່ວ່າ)
 ໔໕໕. ຂໍ້ຈຸມປວກ X
 ໔໕໖. ໝາກຕາປາ X
 ໔໕໗. ກົກຂໍ້ເຫນ, ກົກກາງຂອງ X
 ໔໕໘. ເຂົ້າຄວາຍ X
 ໔໕໙. ດາງຕັ້ງປາ ຫລືສະດັງຕິກປາ
 ໑໖໐. ເບັດໃສ່ເອົາປາ
 ໑໖໑. ພຣະພຸດທະບູ (ເຖິງເດືອນຫ້າຕຸດສົງການຈິງທີ່ຜູ້ເອົານ້ຳໄປ
 ສົງ)
 ໑໖໒. ກອກຢາ—ດູດສົມບໍ່ຈູດໄຟ
 ໑໖໓. ກອງ—ຢ່າງກອງເພນເບັ້ມຕົ້ນ
 ໑໖໔. ຫວີສຳລັບຫວີຜົມ
 ໑໖໕. ແໜບຫລັກໝວດ ຖ້າແໜບໜີບຊິນຫລືໜັງເຈົ້າຂອງ
 ເຈັບນ້ຳຕາອອກ
 ໑໖໖. ບັງສຳລັບຕຳໝາກຂອງຜູ້ເຖົ້າທີ່ເຮັດດ້ວຍຫອງເຫລືອງ
 ໑໖໗. ໜັງຕາແລະຂົນຕາ
 ໑໖໘. ນ້ຳໃຫຍ່ສາຍຕ່າງໆຢ່າງນ້ຳຂອງ ຫາງ (ບ່ອນເກີດເດີມ)
 ຢູ່ເທິງພູ ສ່ວນປາກນ້ຳນັ້ນມັກລົງສູ່ທະເລ
 ໑໖໙. ມິດແຖ—ເຂົ້າແຖຍາມຕັດຜົມຫລືແຖຜົມ

໒໗໐. ສຸ່ມສັກເອົາປາ (ເບິ່ນການເຂົ້າໃຈສຽງຜິດ ຄວາມຈິງ
ຢາກວ່າ “ປຽກກໍ່ຊຸ່ມບໍ່ປຽກກໍ່ຊຸ່ມ”)

໒໗໑. ໝາກຫຍ້າທີ່ຕິດສັງຄົມ— ເດັກນ້ອຍມັນຕໍ່າ ແລະບໍ່ຮູ້
ຂາສັງຂັນຈິງຕິດຫລາຍ ກົງກັນຂ້າມກັບຜູ້ໃຫຍ່

໒໗໒. ເຂົ້າປຸ້ນ, ສິງໄທ, ເຂົ້າຕົ້ມເອົາປິ່ນັດ ຕ້ອນແກງກັບ
ນາງຜູ້ແຕ່ງກິນ

໒໗໓. ນ້ຳກ້າມກ້ວຍ ຜູ້ຂີ່ຈະແລ່ນໄວຫລືຊ້າກໍ່ຕາມໃຈຕົວເອງ

໒໗໔. ລົມກ່ອງເຂົ້າ

໒໗໕. ລູກຄິດສຳລັບໄລ່ເລກຂອງຈິນ

໒໗໖. ຈິຫລ່ ຫລືຈິນາຍ

໒໗໗. ດາວໄກ່ນ້ອຍ (ລູກ) ແມ່ໄກ່ຍັງຢູ່ນ້ຳຕົມ

໒໗໘. ຮັງເຜິ້ງ

໒໗໙. ເວົ້າກັບ - ວັດບ້ານຂ້ອຍມີພຣະຫລາຍອົງ ເອົາມືບາຍ
ຜ້າຄຸ່ມສູ່ມ

໒໘໐. ແໝຫາງຄວາຍ ຫລືແໝຫາງໝາຈອກ

໒໘໑. ແຫຕິກປາ

● ຈົບ ●

ປະ ວັດ ຫຍໍ້

ຈັມ ອິມທຸພິລາສີ ເກີດເມື່ອວັນ
ທີ່ ໑໘ ຕຸລາ ໒໔໖໑/໑໙໑໘ ສອບໄດ້
ນັກຫັມຊັ້ນເອກ ແລະນະຫາ ໖ ປໂຍກ ທີ່
ບາງກອກປະເທດໄທ ຢູ່ໃນສົມມະເສດ
(ຈົວແລະພຣະ) ໑໙ ປີ.

- ໑໙໕໒ ເຂົ້າເຮັດອາຊາການ ໃນກະຊວງສຶກສາທິການລາວ
- ໑໙໕໓ ເຂົ້າຮັບໃຊ້ໃນກອງທັບແຫ່ງຊາດ ມຶ່ງປີຫົກເດືອນ.
- ໑໙໕໔ ຢູ່ໃນກອງບັນນາທິການ ຜູ້ກໍ່ຕັ້ງໜັງສືພິມສຶກສາທິການ.
- ໑໙໕໕ ເປັນຜູ້ຂຽນ ສຸພາສິດ ຄຳກອນປະກອມປະຈຳວັນຂອງ
ກະຊວງຖຸແລງຂ່າວ—ໂຕສະນິກາການ
- ໑໙໕໗-໖໐ ເປັນຜູ້ຊ່ອຍບັນນາທິການ ໜັງສືເມືອງລາວຮາຍເດືອນ
- ໑໙໖໒ ເປັນອາຈານສອນໃນວິທຍາລັຍວຽງຈັນເປັນເວລາ ໑໑ ປີ.
- ໑໙໗໒-໗໓ ຢູ່ໃນກອງບັນນາທິການ ແລະຂຽນຄໍລັມປະຈຳໃນໜັງສື
ພິມໃຜ່ໜາມ ຮາຍເດືອນ, ແລະວຽງຈັນໄຟສຕ໌ ຮາຍວັນ.
- ໑໙໗໓ ຂຽນຄຳກອນປະຈຳໃນ ມ.ສ.ພ. ນາງຮາຍໄຕຣນາສ.
- ນິສັຍ ນັກຂຽນເຮືອງສາຣະຄະດີແລະຄຳກອນ ໃນຊີວິດໄດ້
ແຕ່ງບົດກອມຫຼັງສື້ມແລະຍາວແລ້ວປະມານ ໓໐໐໐ ບົດ